

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

.

ธีรภัทร์ จำเนียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

.

ธีรภัทร์ จำเนียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการ ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR POSITIVE CLASSROOM MANAGEMENT FOR JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENT AT BANMEASALIDLUANGWITTAYA SCHOOL

THERAPAT JAMNAIN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2024

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธีรภัทร์ จำเนียร**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.)

กรรมการ .....
(พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.)

กรรมการ .....
(ศาสตราจารย์ ดร.พศิน แตงจวง)

กรรมการ .....
(ดร.ชาลี ภักดี)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	The Development of a Model for Positive Classroom Management for Junior High School Student at Ban Measalidluangwittaya School
Student's Name	:	Therapat Jamnain
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Academic Year	:	2024
Advisor	:	Phrakhruvititsasanatorn, Asst.Prof.Dr.
Co-Advisor	:	Phramaha Sakun Mahavīro, Asst.Prof.Dr.

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusriveerakhunsunthon, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee :

Chairman .....
(Dr. Prapatpong Senarith)

Member (Advisor) .....
(Phrakhruvititsasanatorn, Asst.Prof.Dr.)

Member .....
(Phramaha Sakun Mahavīro, Asst.Prof.Dr.)

Member .....
(Prof.Dr. Phasina Tangchuang)

Member .....
(Dr. Chalee Pakdee)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธีรภัทร์ จำเนียร**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา 3) เพื่อทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา และ 4) เพื่อประเมินผลและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กรอบการศึกษาเอกสาร กรอบการสัมภาษณ์ กรอบการสนทนากลุ่ม แบบประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า :

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ หลากหลายวิธี เช่นวงจรคุณภาพ PDCA แต่ยังขาดปัจจัยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งขาดมาตราต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้มีความชัดเจน และปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกของครูจากการใช้เกณฑมาตรฐานห้องเรียนคุณภาพมาประเมิน

การสังเคราะห์รูปแบบที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (P D C A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วยห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน สะอาดถูกสุขลักษณะ สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียนสามารถเคลื่อนที่ ให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม 2) องค์ประกอบบรรยากาศทางจิตวิทยา เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียน มีบรรยากาศ อิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ มีบรรยากาศที่ท้าทาย กระตุ้น ให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากแสวงหาคำตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีบรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง และบรรยากาศแห่งความสำเร็จ

การทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีการดำเนินการปฏิบัติด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ประกอบด้วยการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA และมีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบตามรูปแบบที่กำหนด คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ และ 2) องค์ประกอบบรรยากาศทางจิตวิทยา

การประเมินความคิดเห็นก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มเป้าหมายต่อความคิดเห็นเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมีค่าสูงสุด ได้แก่ด้านบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญมีคุณค่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.64 รองลงมาด้านห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และเอื้อต่อการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.58 และด้านที่น้อยที่สุดมีสองด้าน 1. ด้านการฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.23 2. ด้านบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.23

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**The Development of a Model for Positive Classroom Management for Junior High School Student at Ban Measalidluangwittaya School**
Student's Name	:	**Therapat Jamnain**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Academic Year	:	**2024**
Advisor	:	**Phrakhruvititsasanatorn, Asst. Prof. Dr.**
Co-Advisor	:	**Phramaha Sakun Mahavīro, Asst. Prof. Dr.**

This research has the following objectives: 1) To study and analyze the state of positive classroom management. Lower secondary school level Ban Mae Salid Luang Witthaya School 2) to create a positive classroom management model, 3) to test the model, and 4) to evaluate and develop the model. It is a research and development (R&D) group of key informants, administrators, teaching practitioners, totaling 17 people. The tool used in the research is a document study framework. Interview framework Group discussion frame Process evaluation form and satisfaction assessment form Data analysis is content analysis. Basic statistical analysis The results of the data analysis were written in a descriptive summary.

The findings of the study revealed that :

Ban Mae Salid Luang Witthaya School has systematic management and management in various ways, such as the PDCA quality cycle, but there is still a lack of factors allowing parents to participate in offering opinions in Educational management for student development Including the lack of various measures regarding positive classroom management. To be clear and positive classroom management factors of teachers from using quality classroom standards to evaluate

Synthesizing themes derived from focus group discussions by experts. There are operations according to the Deming Quality Cycle (P D C A) in the process of implementing the plan for positive classroom management. There are 2 components: 1) the physical component It consists of colorful, attractive and appropriate classrooms. There is an atmosphere of freedom in learning. Clean and hygienic Things inside the classroom can move. To facilitate teaching and organizing activities 2) Elements of the psychological atmosphere A warm atmosphere is created for learners. There is a free atmosphere that gives learners the opportunity to think and

make decisions. There is a challenging atmosphere that stimulates learners to be curious. I want to find the answer. Atmosphere of acceptance and respect Make students have confidence in themselves. There is an atmosphere of control. Make students have self-discipline and atmosphere of success

Experimenting with a positive classroom management model There are learning management practices to promote It consists of operations according to the PDCA quality cycle and has 2 components according to the specified format: 1) physical components and 2) components of the psychological atmosphere

Evaluation of opinions before and after using the positive classroom management model. The target group's overall average of opinions when considering the overall average of each item found that the item with the highest opinion value was the atmosphere in which teachers felt that students were important and valuable persons, with an average of ($\bar{x}$) 3.64, followed by the classroom, which was mobile and conducive to teaching, with an average of ($\bar{x}$) 3.58, and the two least opinions were: 1. Training students to have discipline, with an average of ($\bar{x}$) 3.23, 2. Atmosphere in which teachers stimulate and encourage students, with an average of ($\bar{x}$) 3.23.

Keywords : Model Development, Positive Classroom Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณรองอธิการบดีวิทยาเขตล้านนา คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณพระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. และ พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณครอบครัว และญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

คุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณพระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วย

ธีรภัทร์ จำเนียร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**ช**
กิตติกรรมประกาศ	**ฌ**
สารบัญ	**ญ**
สารบัญตาราง	**ฏ**
สารบัญภาพ	**ฑ**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	4
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**6**
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา	9
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	12
2.4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	16
2.5 วงจรคุณภาพเดมมิ่ง	20
2.6 การวิเคราะห์ SWOT Analysis	24
2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ	25
2.8 บริบทของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	34
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	**42**
3.1 กลุ่มเป้าหมาย	42
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.3 ขั้นตอนดำเนินงาน	47
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.5 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 51
3.8 การนำเสนอข้อมูล..... 52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... **53**
4.1 ผลการศึกษา วิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา..... 53
4.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา..... 60
4.3 ผลการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา..... 64
4.4 ผลการประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา..... 66
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... **77**
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 77
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 79
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 86
บรรณานุกรม..... **87**
ภาคผนวก..... **91**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม..... 92
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 95
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 103
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์..... 107
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย..... 115
ภาคผนวก ฉ หนังสือตอบรับการลงตีพิมพ์บทความวิจัย..... 117
ประวัติผู้วิจัย..... **119**

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ตารางที่ 4.1	ผลการวิเคราะห์หากลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT.....	58
ตารางที่ 4.2	ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน,จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment).....	66
ตารางที่ 4.3	ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน,จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment).....	67
ตารางที่ 4.4	ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment).....	68
ตารางที่ 4.5	ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment).....	69
ตารางที่ 4.6	ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment).....	70
ตารางที่ 4.7	ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment).....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)..... 72

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็น ก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)..... 73

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)..... 74

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็น ก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)..... 75

ตารางที่ 4.12 แสดงผลประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา.... 76

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework).....	4
ภาพที่ 2.1	ขั้นตอนการสร้างรูปแบบสร้างความสัมพันธ์.....	7
ภาพที่ 2.2	การศึกษาปรากฏการณ์โดยวิธีการสร้างรูปแบบ (โมเดล).....	8
ภาพที่ 2.3	แผนผังแสดงเขตบริการโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา.....	34
ภาพที่ 2.4	แผนผังโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา.....	35
ภาพที่ 3.1	รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา.....	47

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23, 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกต พฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา โดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics) เป็นลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

ในยุคปัจจุบันที่สังคมมีการก้าวเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็วนั้น ส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งในครอบครัวและสังคม ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะการสร้างวินัย และพฤติกรรมที่ดีให้แก่นักเรียน ในวัยเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการสร้างวินัยเชิงบวกคือการให้มีช่องทางเลือกแก่นักเรียน แสดงการรับรู้หรือให้รางวัลแสดงการชื่นชมต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พูดคุยตกลงกันถึงกฎระเบียบเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามแนวทางที่หนักแน่นมั่นคงและเสมอ ต้นเสมอปลายเคารพศักดิ์ศรีและมองเด็กในด้านบวกปราศจากความรุนแรงทั้งวาจาและการกระทำ มีการให้ผลกระทบ ที่เป็นเหตุผลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

การสร้างวินัยเชิงบวกของนักเรียนมีอีกแนวทางหนึ่งคือจากการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน หรืออาจเรียกว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” (Individual Difference) ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดีเป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอน และหมายความรวมถึงผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สุดยอดปรารถนาของผู้สอน และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน พร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข (สันติ บุญภิรมย์, 2557, หน้า 113)

ดังนั้น การบริหารจัดการชั้นเรียน จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการช่วยให้ผู้สอนได้เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่สุดในขณะนั้นให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษาในระดับสูงสุดทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพได้เต็มตามอัตภาพพร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการสอนของผู้สอนให้เต็มศักยภาพทั้งสองฝ่าย (สันติ บุญภิรมย์, 2557, หน้า 115)

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนประมาณ 2,000 คน เปิดทำการ สอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่อยู่ตะเข็บชายแดนไทย-เมียนม่า จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น จากการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 10 คน ระหว่างเดือนมีนาคม 2565 พบว่าสภาพบริบทของโรงเรียน นักเรียน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาติพันธุ์ที่มีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายจากการที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน มุ่งแต่การทำงานจนขาดการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานจึงเป็นสาเหตุของการขาดความรับผิดชอบต่อตัวเองในการดำเนินชีวิต จึงทำให้ส่งผลถึงการเรียนรู้ และการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้นักเรียนจะสื่อสารกันด้วยภาษาถิ่น ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 และสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ได้ประกาศผลคะแนนสอบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ร้อยละ 50 ในทุกกลุ่มสาระวิชา ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ปีการศึกษา 2564 พบปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ได้แก่ สถานศึกษายังไม่สามารถจัดการศึกษาได้ตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเนื่องจากครูยังยึดติดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นครูผู้สอนมากกว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นคุณภาพของผู้เรียนจึงไม่ได้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ครูยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ขาดการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้และวิธีการสอนใหม่ ๆ สำหรับผู้เรียน คือ การจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนยังขาดการคิดสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถคิดแตกต่างจากแบบอย่าง นักเรียนคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้น้อยมาก ไม่สามารถสื่อสารหรือแก้ปัญหาได้ทันท่วงทีขาดทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ยิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารการจัดการเรียนรู้และจากการที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ ต่ำ เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนยังมีการบริหารงาน ด้วยหลักการบริหารที่ไม่ชัดเจน ทำให้ผลของการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงสนใจที่จะศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัจจุบันการพัฒนาการจัดการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เพื่อหารูปแบบ และพัฒนาการจัดการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ของโรงเรียนบ้าน

แม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.2.3 เพื่อทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.2.4 เพื่อประเมินผลและพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา หลังการใช้มีประสิทธิภาพสูงกว่าก่อนใช้

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ผู้วิจัยได้วางกรอบและแนวทางการวิจัย ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development)

1.4.1 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2565 โดยได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 15 คน รวมจำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

1) การบริหารจัดการโดยใช้กรอบวงจรเดมมิ่ง (PDCA)

2) การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 2 ประเภท (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558, หน้า 23-24) คือ

- บรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)
- บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

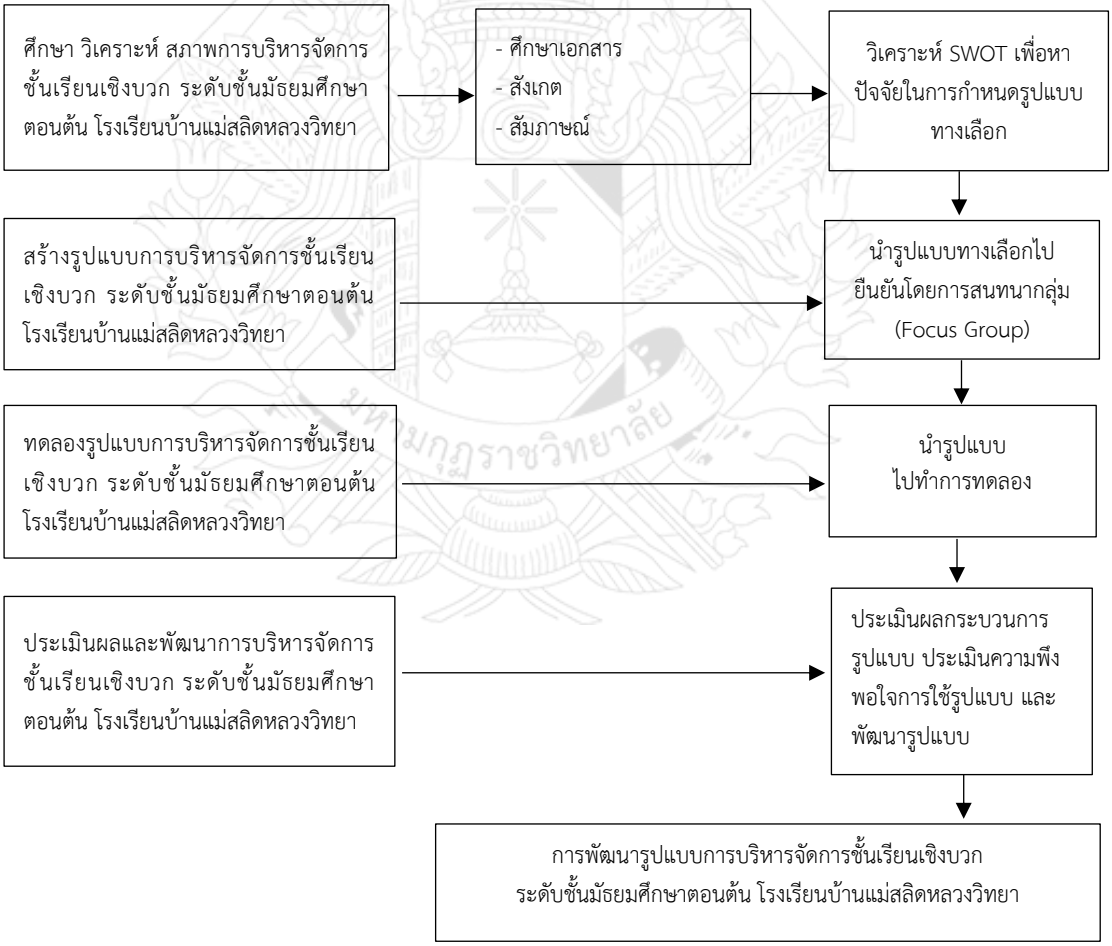
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ในรูปแบบวิจัยเพื่อพัฒนา (Research & Development : R&D) 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.5.1 ศึกษา วิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.5.2 สร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.5.3 ทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.5.4 ประเมินผลและพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ได้ทราบสภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

1.6.2 ได้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ที่เป็นระบบชัดเจน

1.6.3 ได้ทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ที่สามารถปฏิบัติได้ชัดเจน

1.6.4 ได้ประเมินผลและการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ที่ดีขึ้น

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การกระทำหรือการดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่งดีขึ้น มีคุณภาพมากขึ้นโดยผ่านกระบวนการ วิธีการและเทคนิคที่เป็นระบบและ ต่อเนื่อง อันมีผลทำให้การกระทำหรือการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้ผลหรือ ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจมากขึ้น ในการวิจัยนี้คือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ที่สร้างขึ้น

การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก หมายถึง การดำเนินงานการจัดบรรยากาศชั้นเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก บรรยากาศที่ดีหรือ บรรยากาศเชิงบวกจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจ ใช้เวลาในการเรียนเต็มที ในการวิจัยนี้คือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ที่สร้างขึ้น

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์บนพื้นฐานความเป็นไทย ส่งเสริมนักเรียนให้มีสุขภาพร่างกาย สมบูรณ์แข็งแรง และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงามและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนจากทุกฝ่ายเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยมีสาระสำคัญดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
2.4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2.5 วงจรคุณภาพเดมมิ่ง
2.6 การวิเคราะห์ SWOT Analysis
2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
2.8 บริบทของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

2.1.1 ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้นไว้เป็นแนวทางในการทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2552, หน้า 125) กล่าวว่ารูปแบบหมายถึง โครงสร้างโปรแกรมแบบจำลองหรือ ตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลา และพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้าง ที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆของรูปแบบนั้น ๆ

มาลี สืบกระแส (2552, หน้า 108-109) กล่าวว่ารูปแบบมีสองลักษณะคือรูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่นระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูปแผนภาพหรือเขียนในรูปสมการคณิตศาสตร์ หรือสมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือ ภาพ หรือแผนภูมิหรือรูปสามมิติ

Willer (1967, p.125) กล่าวว่ารูปแบบเป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการ (Rationale) ของระบบรูปนัย (Formal System) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยาม ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง

Good (2005, p.177) ในพจนานุกรมการศึกษาได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ 4 ความหมาย คือ

1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนางเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ

2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้ เลียนแบบ เป็นต้น

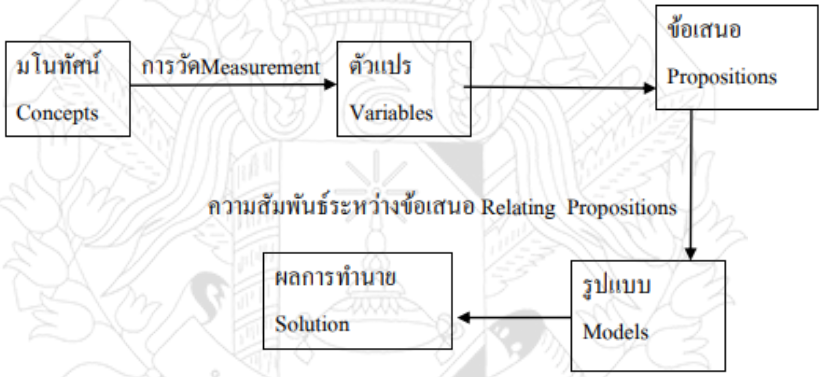
3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด

4) เป็นชุดของปัจจัย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมตัวกัน เป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจจะเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์ หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้าง แบบจำลอง หรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้น เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ โดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ อาศัยหลักการของระบบรูปนัยและมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยาม ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 การสร้างรูปแบบ

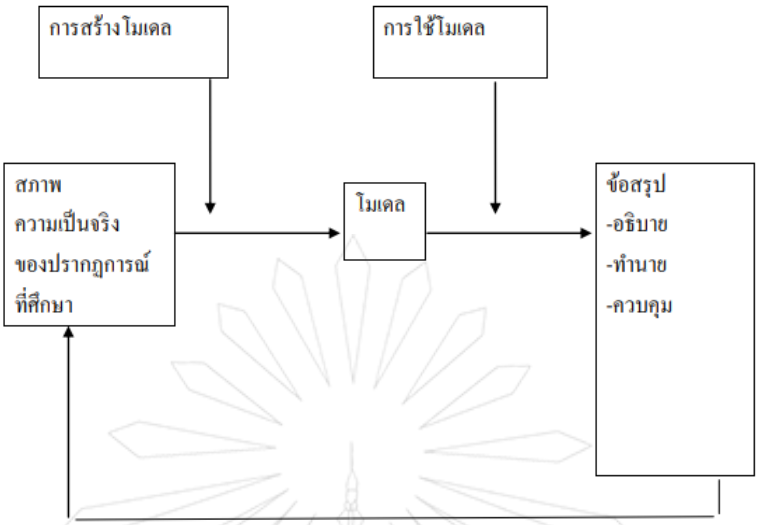
คือการกำหนดมโนทัศน์เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อชี้ให้เห็นชัดเจนว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้น อธิบายปรากฏการณ์อะไร และนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ ๆ (Keeves, P. J., 1988, p.172)

ภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนการสร้างรูปแบบสร้างความสัมพันธ์

ที่มา : Keeves, P. J., (1988, p.172)

มิยากาวะ (2550, หน้า 3) เสนอการสร้างรูปแบบ (โมเดล) ว่าเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางธรรมชาติหรือ สังคมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราอาจไม่ศึกษาปรากฏการณ์เรื่องนั้น โดยตรงก็ได้แต่เราศึกษา โดยวิธีการ สร้างโมเดล เพื่อหาข้อสรุปที่สามารถนำไปอธิบาย ทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ที่ศึกษา

ภาพที่ 2.2 การศึกษาปรากฏการณ์โดยวิธีการสร้างรูปแบบ (โมเดล)
ที่มา : มิยากาวะ (2550, หน้า 3)

รูปแบบ (โมเดล) ที่ใช้ศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์ทางสังคมต้องมีคุณสมบัติ 2 ประการ คือ

1. มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ของเรื่องที่ศึกษา
2. สามารถนำไปใช้หาข้อสรุปเพื่ออธิบายทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

คุณสมบัติของโมเดลทั้ง 2 ประการนี้มีลักษณะขัดแย้งกันเอง กล่าวคือถ้าเราสร้างโมเดลให้สอดคล้องกับสภาพความจริงของปรากฏการณ์มากเท่าใด โมเดลจะสลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้การนำโมเดลไปใช้มีความยุ่งยาก ในทางตรงกันข้ามถ้าเราเน้นความสะดวกในการนำเอาโมเดลไปใช้ อธิบายปรากฏการณ์ก็ต้องเขียนโมเดลให้ง่ายเข้าไว้ โมเดลก็ไม่ค่อยสอดคล้องกับสภาพความจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งทำให้การนำโมเดลไปใช้อธิบายทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ได้จำกัด จุดมุ่งหมายที่สำคัญการสร้างโมเดลก็เพื่อทดสอบหรือตรวจสอบโมเดลนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปได้ว่าการสร้างรูปแบบ คือการกำหนดมโนทัศน์เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ของเรื่องที่ศึกษาและนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ ๆ

2.1.3 ความหมายของพัฒนารูปแบบ

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ (2548, หน้า 16) กล่าวว่าพัฒนารูปแบบหรือพัฒนาแบบจำลอง (Model Development) หมายถึง กระบวนการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลองตลอดจนการทดสอบรูปแบบที่ดี ให้มีคุณภาพ การจะนำไปสู่สภาวการณ์ที่ดีในการศึกษาวิจัย

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548, หน้า 92-93) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม ซึ่งในการศึกษามีรายละเอียดในการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ได้รับเลือกเป็นโครงการนำร่องการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาสภาพจริงจากการรายงานประเมินตนเองของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การโดยการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างรูปแบบจำลองระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์การด้วยการสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงวุฒิแบบเลือกตอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยใช้เทคนิคเดลฟายจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยการใช้รูปแบบจำลองจากขั้นตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ

ขั้นตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การและจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

สรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบมีการดำเนินการเป็นสองขั้นตอนใหญ่ คือการสร้างรูปแบบและการหาคุณภาพของรูปแบบ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา

2.2.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

ความหมายของการวิจัยและพัฒนา ได้มีผู้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ทิศนา แขมมณี (2550, หน้า 5) ได้กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง การวิจัยที่มุ่งนำเอาความรู้จากการ วิจัยบริสุทธิไปวิจัยต่อโดยพัฒนาเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและทดลองใช้จนได้ผลเป็น ที่น่าพอใจแล้วจึงนำไปเผยแพร่ใช้ในวงกว้างเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วน วัญญา วิศาลาภรณ์ (2540, หน้า 24) ได้กล่าวว่าจุดประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาไม่ใช่อยู่ที่การสร้างหรือทดสอบทฤษฎีแต่อยู่ที่การพัฒนา ผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในโรงเรียน ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา เช่น อุปกรณ์การฝึก อบรม อุปกรณ์การเรียนสื่อการเรียน ระบบการจัดการ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมานั้นจะต้องตรงกับ ความต้องการที่มีรายละเอียดโดยเฉพาะ เมื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นแล้วจะต้องนำไปทดลองใช้และปรับปรุงจนถึงระดับที่มีประสิทธิภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์ (2543, หน้า 174) ที่กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่มีจุดหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติหรือ สิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กร จุดหมายปลายทางที่คาดหวังจึงเป็นการมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น แนวคิด พฤติกรรม วิธีปฏิบัติที่คาดว่าจะดีขึ้น จึงมักเกี่ยวข้องกับการทดลอง ตัวอย่างของงานวิจัยและพัฒนา เช่น การพัฒนาหลักสูตรการเรียน ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยอาจจะอยู่ในรูปของหลักการ โครงสร้างและแนวทางของหลักสูตร ชุดฝึกอบรมครู สื่อและชุดการเรียน แนวทางการประเมินและระบบในการบริหารจัดการหลักสูตร สิ่งเหล่านี้ได้มีการทดสอบด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อยืนยันประสิทธิภาพแล้ว

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทสื่อวัสดุ อุปกรณ์ (Material) และผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการหรือกระบวนการ (Process) โดยดำเนินการทดสอบในสภาพจริงและทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลาย ๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์การ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.2 กระบวนการการวิจัยและพัฒนา

กระบวนการวิจัยและพัฒนา กระบวนการวิจัยและพัฒนามีขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) หรือการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งลักษณะที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้พัฒนา ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้ จะทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2. การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินการโดยการนำความรู้และผลการวิจัยที่ได้จากขั้น ตอนที่ 1 มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเริ่มจากการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดวิธีที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และทรัพยากรที่ต้องการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และระยะเวลา หลังจากนั้นจึงดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะหรือรูปแบบตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนามีลักษณะอย่างไร หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มีอะไรบ้างจะขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ในขั้นตอนของการ พัฒนาผลิตภัณฑ์นี้จะต้องใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการสร้างผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

3. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เมื่อสร้างผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วจะต้องนำไปตรวจสอบความเหมาะสม และประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ถ้าหากผลการตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพยังไม่เป็นที่พึงพอใจ หรือมีบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

จนกระทั่งผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์จะดำเนินการ ดังนี้

3.1 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก เป็นการทดลองเบื้องต้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม ผลประเมินเชิงคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ มักนิยมทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในโรงเรียน 1 - 3 โรง เด็กนักเรียน 6 - 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์

3.2 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่มี ขนาดใหญ่ หรือเรียกว่ากลุ่มนำร่อง (Pilot Group) ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ในโรงเรียน 5-15 โรง มีจำนวนนักเรียน 30 - 100 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการใช้ผลิตภัณฑ์ นำผลที่ประเมินเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือ กลุ่มควบคุมที่เหมาะสม วัตถุประสงค์หลักของการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อต้องการที่จะบ่งชี้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการ ของขั้นตอนนี้จะใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) แล้วนำผลการวิจัยมาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์

3.3 การทดลองความพร้อมนำไปใช้ หลังจากปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์จนมีความมั่นใจในด้านคุณภาพ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความพร้อมสู่การปฏิบัติ โดยนำไปใช้ในโรงเรียน 10 - 30 โรง นักเรียน 40 - 200 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกต เพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนได้หรือไม่เพียงใด แล้วนำสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนนี้ มาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เช่น คู่มือในการใช้ผลิตภัณฑ์มีความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์ในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งจะประเมินทั้งตัวผลิตภัณฑ์ กระบวนการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลที่ได้รับจากการใช้ผลิตภัณฑ์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นต้น ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้น ๆ หากพิจารณาแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าหรือเสี่ยงอันตราย ก็จะยุติการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น แต่ถ้าหากผลการประเมินพบว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี ก็จะนำไปสู่การดำเนินการขั้นต่อไปคือการจดลิขสิทธิ์ การเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

4. การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลการวิจัยและผลิตภัณฑ์ไปเผยแพร่ เช่น การนำเสนอในที่ ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ การติดต่อกับหน่วยงาน ทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเผยแพร่ไปในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อกับบริษัทเพื่อผลิต จำหน่ายและเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

วีณา นนทพันธาวาทย์ (2549, หน้า 23) กล่าวว่าครูซึ่งเป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนนั้นอาจจำเป็นต้องมีเป้าหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ถูกต้อง กล่าวคือเพื่อมุ่งสร้างนิสัยของการใฝ่รู้มิใช่เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนเพียงอย่างเดียว ควรมุ่งสร้างคุณลักษณะของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น การพึ่งตนเองมากกว่าผู้อื่น และการเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียนและการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันซึ่งกันและกันการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่ใช่จุดหมายปลายทางแต่เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของบทบาทความเป็นผู้นำของครู การบริหารจัดการชั้นเรียนไม่สามารถแยกออกจากการสอน เมื่อมีการวางแผนการสอนก็คือการที่ครูกำลังวางแผนการบริหารจัดการชั้นเรียนให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. เป็นไปไม่ได้ที่จะแยกการบริหารจัดการชั้นเรียนกับการทำหน้าที่การจัดการเรียนการสอนรูปแบบการสอนหรือกลยุทธ์การสอนที่ครูเลือกใช่แต่ละรูปแบบก็จะมีระบบการบริหารจัดการของมันเองและมีภารกิจเฉพาะของรูปแบบหรือกลยุทธ์นั้น ๆ ที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งของครูและผู้เรียนเช่นถ้าครูจะบรรยายก็จำเป็นที่นักเรียนจะต้องตั้งใจฟังดังนั้นภารกิจการสอนจึงเกี่ยวข้องทั้งปัญหาการจัดลำดับวิธีการสอนปัญหาของการจัดการในชั้นเรียนปัญหาการจัดนักเรียนให้ปฏิบัติตามกิจกรรมครูที่วางแผนการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและภารกิจก็คือการที่ครูตัดสินใจอย่างชาญฉลาดทั้งเวลาบรรยากาศทางกายภาพและจิตวิทยาซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้และลดปัญหาด้านวินัยของนักเรียน

3. การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นความท้าทายของการเป็นครูมืออาชีพ ความสามารถของครูในการแสดงภาวะผู้นำด้วยการที่สามารถจะบริหารชั้นเรียน ทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การบริหารจัดการบรรยากาศในห้องเรียน การดูแลพฤติกรรมด้านวินัยให้เกิดความร่วมมือในการเรียนจนเกิดการเรียนรู้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร บรรยากาศในการเรียนรู้หมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียนเพื่อกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจในสิ่งที่เรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนที่น่าสนในจูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนั้นการบริหารจัดการชั้นเรียนยังช่วยแก้ปัญหาในการปกครองชั้นเรียนและแก้ปัญหาระเบียบวินัยได้อีกด้วย (สุพิน บุญชูวงศ์, 2542, หน้า 155)

บรรยากาศในชั้นเรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยการให้กำลังใจในการทำงานมีแต่รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ความอบอุ่นความเข้าใจ และยอมรับว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน มีความสำคัญและมีศักยภาพหากครูผู้สอนเลือกที่จะพัฒนาให้ตรงจุดโดยการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนแสดงความสามารถที่ตนมีออกมาได้ จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียนและมุ่งที่จะพัฒนาในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจได้อย่างเต็มที่

2.3.1 ความสำคัญของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

จินตนา ณ สงขลา (2555, หน้า 8) กล่าวว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีเป็นสิ่งที่จะเอื้ออำนวยและส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนจึงควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

ด้านพัฒนาการเรียนรู้การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของครูผู้สอนว่าจะสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในลักษณะใด ครูผู้สอนจะเป็นผู้มีส่วนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปในภาวะที่พึงประสงค์ได้ก็ต่อเมื่อ ครูได้ตระหนักในความสำคัญของการใช้ห้องเรียนให้เป็นสถานที่ปฏิบัติการทดลองพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ค่านิยมของผู้เรียน พยายามสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ สนุกสนานกับการเรียนมีชีวิตชีวาในการเรียน มากกว่าที่จะเป็นผู้คอยรับคำสั่งฟัง และจดตามเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะเป็นบรรยากาศที่ไม่ท้าทายแล้วยังก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่น่าสนใจ

ด้านตัวผู้เรียนบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จักตนเอง ด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถเป็นโอกาส ให้ได้ฝึกปฏิบัติการควบคุมตนเอง การมีความสามารถพิจารณาเลือกสรร วิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม การที่ครูยอมรับนับถือให้เกียรติผู้เรียนในฐานะบุคคลมีเจตคติที่ดี และมีความจริงใจต่อผู้เรียนย่อมส่งผลให้ผู้เรียนยอมรับนับถือในตัวครูผู้สอนด้วยเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของครูผู้สอนไม่ว่าจะเป็นความเชื่อค่านิยมปรัชญาอุดมคติของครูที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลและส่งผลต่อผู้เรียนให้แตกต่างกันด้วย เช่น ผู้สอนที่ชอบวางอำนาจ ก้าวร้าว ชอบลงโทษ ติเตียน วิพากษ์วิจารณ์ผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะเป็นไปในทางลบและจะนำมาซึ่งความล้มเหลวในการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดี

2.3.2 ลักษณะบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องการให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่นและผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร พรรณี ชูทัย (2522, หน้า 261-263) กล่าวถึงบรรยากาศในชั้นเรียนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้จัดแบ่งได้ 6 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และพยายามทำงานให้สำเร็จ

2. บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่ารวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวลบรรยากาศเช่นนี้ จะส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ โดยไม่รู้สึกตึงเครียด เช่น หากนักเรียนทำงานผิดพลาดครูควรให้นักเรียนได้พยายามคิดถึงสาเหตุของข้อผิดพลาดนั้น และให้นักเรียนได้ลองหาทางแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นด้วยตนเอง โดยมีครูคอยแนะนำให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอยู่เสมอ เป็นต้น

3. บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง

4. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth) เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนการที่ครูมีความเข้าใจนักเรียนเป็นมิตรกับนักเรียน

5. บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การควบคุมในที่นี้หมายถึง การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมิใช่การควบคุมไม่ให้มีอิสระ ครูต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียนและฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้สิทธิ หน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต

6. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลว เพราะการที่คนเราคำนึงถึงแต่ความล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ดีขึ้น

สรุปว่าหากครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ย่อมช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้สึกถึงความสำคัญของตนเอง มีกำลังใจที่จะพัฒนาตนเอง และรักการเรียนรู้เป็นผู้ที่พร้อมจะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.3.3 แนวทางการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวก

โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านแห่งที่สอง ที่ผู้เรียนต้องใช้ชีวิตหลายชั่วโมงในแต่ละวัน ดังนั้นจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้คล้ายกับที่บ้านหรือดีกว่าที่บ้าน เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นเมื่อมาอยู่ร่วมกัน ผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกว่าอยากมาโรงเรียน มาแล้วมีความอบอุ่นสบายใจ อีกทั้งสนองความต้องการของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม จิตใจ และสติปัญญา บรรยากาศชั้นเรียนก็เช่นเดียวกัน นับว่ามีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตหรืออารมณ์ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจที่ดี อารมณ์แจ่มใส กระฉับกระเฉง มีความสนใจในการเรียน ย่อมช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวก อันเป็นบรรยากาศแห่งความสุขและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ จะต้องประกอบด้วยความเข้าใจในตัวผู้เรียนและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกต้องอาศัยทั้งบรรยากาศทางกายภาพที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการเรียนรู้ และบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เป็นความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของผู้เรียนสำหรับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวก สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558, หน้า23-24) ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)

เป็นลักษณะของบรรยากาศที่เกิดจากการจัดอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพของผู้เรียน การจัดบรรยากาศทางกายภาพที่ตอบสนองผู้เรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกและดำเนินกิจกรรมด้วยความราบรื่นส่งผลให้การเรียนรู้ดำเนินไปด้วยดีไม่ติดขัด ไม่รู้สึกว่ามีความยุ่งยาก ทำให้ผู้เรียนรักที่จะเรียน

และเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น มีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว การสร้างบรรยากาศทางกายภาพหรือบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติที่ดีของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพเหมาะสม ได้แก่

1.1 ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจานวนผู้เรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทางานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.4 สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น กระดาน จอรับภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้

1.5 ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆตัวอย่างเช่น เหมาะต่อวิธีสอนโดยกระบวนกลุ่ม วิธีบรรยาย วิธีการแสดงละคร เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

เป็นบรรยากาศที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินอย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่นนั้น ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์กัน และมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่มีการหวาดระแวงกันปราศจากการติและวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบหรือทางไม่ดี เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน บรรยากาศทางจิตวิทยามีดังนี้

2.1 บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) เป็นบรรยากาศที่ทาให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม การสร้างบรรยากาศดังกล่าวสามารถทำได้โดยครูทำหน้าที่ ในการช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดความราบรื่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาจเข้าไปช่วยเป็นผู้ร่วมคิดในการทำปัญหาที่ยากให้ง่ายหรือลดความซับซ้อนลง แต่ยังคงให้เด็กได้ใช้ความสามารถของเขาในการเรียนรู้ โดยมีการสนับสนุนเสริมแรงและให้คำปรึกษาจากครู

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทาผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกตึงเครียด เช่น หากนักเรียนทำงานผิดพลาด ครูควรให้นักเรียนได้พยายามคิดถึงสาเหตุของข้อผิดพลาดนั้น และให้นักเรียนได้ลองหาทางแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นด้วยตนเอง โดยมีครูคอยแนะนำให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอยู่เสมอ

2.3 บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคำตอบ ซึ่งบรรยากาศดังกล่าว เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาหรือทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้ และให้กำลังใจเมื่อผู้เรียนได้ลงมือทำหรือตอบสนอง รวมทั้งการยกตัวอย่างความสำเร็จหรือสิ่งที่ผู้เรียนเคยทำมาก่อน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในความสามารถและเกิดความภูมิใจทำให้ไม่มีความกลัวที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

2.4 บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยากาศที่ผู้สอนรู้สึกว่าผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง

2.5 บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน และออกจากห้องเรียนตลอดจนการแต่งกาย ภาษาท่าทาง วาจาที่ใช้มีความสุภาพและเป็นผู้มีสัมมาคารวะ ให้ตระหนักเสมอว่าการที่ผู้สอนมีความคุ้นเคยเป็นกันเองกับผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งดี แต่ต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความเกรงใจและประพฤติในทางเหมาะสม ทั้งกาย วาจา และใจด้วย

2.6 บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลวเพราะการที่คนเราคำนึงถึงแต่ความล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำซึ่งไม่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ดีขึ้น

สรุปได้ว่าบรรยากาศชั้นเรียนเป็นสภาวการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียน บรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกหรือบรรยากาศชั้นเรียนที่ดี จะสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ดี ย่อมช่วยให้ผู้เรียนทุกคนรู้สึกถึงความสำคัญของตนเอง มีกำลังใจที่จะพัฒนาตนเองและรักการเรียนรู้ เป็นผู้ที่พร้อมจะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นบทบาทของครูในการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

2.4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 5) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทาง

การศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542, หน้า 13)

จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปีที่ผ่านมา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546 ก., 2546 ข., 2548 ก., 2548 ข.; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547; สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล, 2548; สุวิมล ว่องวาณิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2547; Nutravong, 2002; Kittisunthorn, 2003) พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษาทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐานส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า 3) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษาจะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2.4.2 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2.4.3 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.4.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

2.5 วงจรคุณภาพเดมมิ่ง

สุมน อมรวิวัฒน์ (2544, หน้า 25-26) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ สู่ความสำเร็จต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งอาจบริหารจัดการได้ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan)

1.1 กำหนดนโยบาย โดยทำความเข้าใจนโยบายตามแผนหลักสูตร รวมทั้งแนวดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาโดยให้คณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนด

1.2 จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์สภาพความพร้อมในการพัฒนา ซึ่งอาจประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการโรงเรียน
- รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระ
- ผู้เกี่ยวข้องที่โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสม

1.3 จัดทำแผนงานพัฒนาคณะกรรมการ มีบทบาทหน้าที่สำคัญที่จะเป็นผู้สำรวจวิเคราะห์ ความพร้อม รวบรวมข้อมูลแล้วจัดทำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

1.4 สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียน และชุมชน โรงเรียนดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ สร้างความเข้าใจกับบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในโรงเรียน และบุคลากรอื่น ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

1.5 ประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจตรงกันเกิดความร่วมมือในการสนับสนุน ช่วยเหลือ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

2. ในการดำเนินงาน สร้างและพัฒนา (DO)

โรงเรียนอาจมีแนวทางการสร้างพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ รับผิดชอบการดำเนินการตามความพร้อมที่ได้ดำเนินการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งทั้งในโรงเรียนและชุมชน และจัดระบบสารสนเทศ

2.2 สร้างและพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามสารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพจัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียน และผู้สนใจ

3. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (CHECK)

โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม และประเมินการพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาอุปสรรคในระหว่างการดำเนินการ มีการประเมินทบทวนปรับปรุงกระบวนการดำเนินการให้เกิดการพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนหลักและแนวดำเนินการของโรงเรียนกำหนดไว้ตามบริบทของโรงเรียนเอง มีการกำหนดวิธีการ และเครื่องมือ ประเมินผลการดำเนินการ การสร้าง การพัฒนา รวมทั้ง วิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลการประเมิน

4. ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนา (ACTION)

การสรุปรายงาน การพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ควรรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการระหว่างดำเนินการและเสร็จสิ้นการดำเนินการ เพื่อสรุปเป็นรายงาน

นำเสนอให้ หน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับและผู้เกี่ยวข้องทราบ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเป็นการส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดต่อไป

วีระพล บดีรัฐ (2543, หน้า 21) กล่าวถึงการบริหารคุณภาพตามแนวทาง วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง Dening Cycle ; PDCA ว่าคนเราถ้าอยากจะทำอะไรให้สำเร็จนั้น สิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือ การคิดอย่างเป็นระบบ คือ มีการวางแผนที่ดีนั่นเอง แต่วางแผนแล้วต้องนำแผนไปปฏิบัติหากเราไม่อยากหยุดนิ่งล้าหลัง และจมปลักอยู่กับความคิดที่ไม่เกิดผลงาน เราคงที่จะต้องเริ่มคิดอย่างเป็นระบบโดยผ่านกระบวนการวางแผนที่ดีเพื่อเป็นกรอบในการสร้างสรรค์งานให้บรรลุผลสำเร็จ PDCA คือ วงจรการบริหารคุณภาพของงานที่รู้จักกันแพร่หลาย ใน 2 ลักษณะ คือ

1. ทุกครั้งที่จะเริ่มทำอะไรก็ตาม จะต้องมีการตั้งเป้าหมายด้วยการวางแผน (1) และนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไป ดำเนินการต่อตามความเหมาะสม (A) หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ก็ให้จัดทำมาตรฐาน วิธีดำเนินการนั้นเพื่อกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน แต่หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนเราอาจปรับเปลี่ยนบางสิ่งบางอย่างซึ่งอาจจะเป็นการเปลี่ยนเป้าหมาย เปลี่ยนแผนหรือเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติก็ได้

2. เมื่อต้องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากระบุปัญหา และคิดค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยการดำเนินกำหนดเป็นแผน (P) และลงมือแก้ปัญหาตามแนวทางนั้น ๆ (D) ซึ่งในความเป็นจริง ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ อาจได้รับการเยียวยาได้สำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ได้ จึงจำเป็นต้องตรวจสอบและประเมินวิธีกปัญหาที่ได้เลือกไว้ (C) และท้ายสุดเมื่อได้แผนการตรวจสอบและประเมินผลแล้ว หากวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ เป็นวิธีที่ถูกต้องให้นำวิธีนั้นใช้กับปัญหาในลักษณะเดียวกันในอนาคตต่อไป แต่หากวิธีการแก้ปัญหานี้ไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ ให้ลองหาทางคิดหาวิธีการใหม่ หรือเริ่มต้นที่ระบุปัญหาใหม่ (A)

การวางแผน (Plan) เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของวงจร เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลาเพราะจะช่วยให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากเราคาดการสิ่งที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าเอาไว้ก่อนแล้วเมื่อเกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้น ก็สามารถรับมือได้ไม่ยาก การวางแผนเพื่อให้การปรับปรุงงานการเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้นต่อเนื่องหรือเพื่อใช้จัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ นั้นเราจำเป็นต้องต้องเขียนแผนให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยเลือกเรื่องที่ต้องการปรับปรุง หรือระบุปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องมีความเข้าใจในสภาวะปัจจุบัน โดยการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและพยายามค้นหาสาเหตุของปัญหา การตรวจสอบ ทบทวน ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายที่ต้องการ ตลอดจนตัวชี้วัดความสำเร็จ และเขียนแผน ซึ่งต้องมีลักษณะต่อไปนี้

S = Specific เฉพาะเจาะจง มีความชัดเจน
M = Measurable สามารถวัดได้
A = Attainable สามารถบรรลุผลได้สำเร็จ คือ ฝันให้ไกลไปให้ถึง
R = Realistic อยู่บนพื้นฐานความจริง
T = Timely มีกรอบเวลากำหนด

การปฏิบัติตามแผน (Do) ในขั้นตอนนี้เราต้องพยายามทำตามแนวทางที่ได้คิด และวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นและก่อนที่จะลงมือปฏิบัติตามแผนนั้นเราควรที่จะได้รับการฝึกฝนเพื่อให้มีความรู้หรือทักษะชีวิต วิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องเสียก่อนเรียกว่าขั้นลงมือนี้สำคัญไม่แพ้ขั้นตอนการวางแผน เพราะหากเราไม่ทำตามแผนที่วางไว้หรือแผนที่วางไว้นั้นยากต่อการปฏิบัติ วงจร PDCA คงจะไม่ใช่วงจรที่จะช่วยและสนับสนุนให้เราทำอะไรได้ง่ายขึ้น แต่จะยิ่งทำให้เราลำบากกว่าเดิมอย่างไรก็ตาม หากถึงเวลาปฏิบัติจริงมีเหตุการณ์ผิดปกติขึ้นซึ่งบางครั้งเราไม่สามารถควบคุมได้ การปรับเปลี่ยนแผนก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ เรียกว่า วงจร PDCA ย่อยในขั้น Do ด้วย

ตรวจสอบ (Check) ในความจริงการตรวจสอบก็คือการเทียบดูผลลัพธ์กับแผนที่ได้ปฏิบัติ หรือเป็นการประเมินทางออกของปัญหาและอุปสรรคที่เราได้ลองหาทางแก้ไขว่าวิธีที่เลือกนั้นเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งการตรวจสอบให้ได้ผลดีนั้นจำเป็นต้องเปรียบเทียบผลที่ได้จากการปฏิบัติจริงกับแผนที่วางไว้ ตรวจสอบว่ามีข้อมูลอะไรใหม่ ๆ เกิดขึ้นบ้าง รวบรวมและบันทึกข้อมูลที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป และดำเนินการให้เหมาะสม

การปรับปรุงแก้ไข (Act) ภายหลังจากการได้ผ่านกระบวนการตามวงจรมาทั้ง 3 ขั้นตอนข้างต้นแล้ว ต่อไปเป็นขั้นตอนที่นำผลมาจากขั้นตอนตรวจสอบมาดำเนินการต่อไปให้เหมาะสม ในกรณีผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ให้นำวิธีการหรือกระบวนการการปฏิบัตินั้น ๆ มาพยายามปรับใช้ให้กลายเป็นนิสัย หรือมาตรฐาน นอกจากการจัดทำเป็นมาตรฐานแล้วเราจำเป็นต้องคิดหาทางปรับปรุงกระบวนการหรือวิธีการที่ทำให้แผนนั้นให้ดียิ่งขึ้น อาจตีความได้ว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้ระยะเวลาที่เร็วกว่าเดิม หรือค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิมหรือได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพดีกว่าเดิม

อรรถพล เชาวน์ประยูร (2549, หน้า 35-36) ได้เสนอแนวคิดด้านคุณภาพที่สำคัญเกี่ยวกับวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ดังนี้ วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือในบางครั้งเรียกว่า วงล้อเดมมิ่ง (Deming Wheel) หรือวงจร P D C A (Plan-Do-Check-Act Cycle) ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ การวางแผน (Plan) ขั้นตอนแรกเป็นการวางแผน ซึ่งประกอบด้วยการศึกษากระบวนการหรือปัญหาต่าง ๆ การระบุปัญหาและการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงคุณภาพและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฯลฯ การนำแผนไปทดลองปฏิบัติ (Do) ขั้นตอนนี้เป็นการนำแผนซึ่งกำหนดไว้ในขั้นตอนแรกไปทดลองปฏิบัติและวัดผลที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงแผนและวิธีปฏิบัติ ตลอดจนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ การตรวจสอบ (Check) โรงเรียนดอยสะเก็ดผดุงศาสตร์มีการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) แต่ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนอาจเนื่องมาจากผู้เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการร่วมดำเนินงาน การประเมินผล และการนำผลประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ PDCA เป็นเทคนิคการปรับปรุงงาน หรือแม้แต่การเรียนการสอนให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นเทคนิคในการแก้ปัญหาให้กับทุกคนได้อีกด้วย ผู้ที่ใช้เทคนิคนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลงานที่น่าพอใจในทุกขั้นตอน จะช่วยให้มีการเกิดการเรียนรู้ ฝึกคิดเชิงวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีที่ถูกต้อง ตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 วงจร PDCA ที่สมบูรณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อเรานำผลที่ได้จากขั้นตอนดำเนินการให้

เหมาะสม (Action) ไปสู่กระบวนการวางแผน (Plan) อีกครั้งหนึ่งและจะเป็นวงจรเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีสิ้นสุดจนในที่สุดเราสามารถที่จะใช้วงจรนี้กับทุกกิจกรรมที่ผ่านเข้ามาได้อย่างปกติธรรมชาติไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องยุ่งยากอีกต่อไป

2.6 การวิเคราะห์ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT Analysis ใช้เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กรต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการทำงานของธุรกิจในปัจจุบัน รวมทั้งสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ในอนาคต ผ่านการวิเคราะห์ปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ Strength (จุดแข็ง), Weakness (จุดอ่อน), Opportunities (โอกาส) และ Threats (ความเสี่ยง) สำหรับพัฒนาความสามารถในการแข่งขันเพื่อหาข้อได้เปรียบในตลาด ตลอดจนใช้ในแง่ของการบริหารเชิงคุณภาพเพื่อกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงาน หากในองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ไว้อยู่แล้ว เพื่อสร้างความสมบูรณ์ในการกำหนดกลยุทธ์มากขึ้น เป็นประโยชน์ในด้านการตลาดหรือการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ไปใช้ในการแข่งขันหรือหาช่องทางอย่างอื่น หรือเพื่อสร้างความเป็นเลิศในองค์กร และใช้ประกอบในแผนธุรกิจหรือในแผนสถานศึกษา (เอกชัย บุญยาทิษฐาน, 2553, หน้า 2)

การนำ SWOT Analysis มาใช้ในการศึกษานั้น พินิจ มีคำทอง (2559, หน้า 111-120) กล่าวว่า ในสถานศึกษาทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริม ล้วนเกิดจากการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาทั้งสิ้น SWOT Analysis จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์อย่างเหมาะสม ด้วยข้อมูล Strength (จุดแข็ง), Weakness (จุดอ่อน), Opportunities (โอกาส) และ Threats (ความเสี่ยง) ของสถานศึกษา นำมาสู่การวางแผนที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ภายในและภายนอก ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายในสถานศึกษา เป็นการประเมินศักยภาพของการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาในอดีตและในปัจจุบันว่าประสบผลสำเร็จ มีผลสัมฤทธิ์หรือมีปัญหา จุดอ่อน (Weaknesses) มีจุดเด่น (Strengths) หรือจุดแข็ง ตรวจสอบสภาวะเสี่ยงของการดำเนินงานภายในสถานศึกษา หรือมีศักยภาพการดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นอย่างไรบ้าง ตามหลักการวิเคราะห์ (2S4M) ดังนี้

1.1 โครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษา (Structure : S1) เช่น โครงสร้าง นโยบาย ระบบงานของสถานศึกษา ฯลฯ

1.2 ผลผลิตและบริการ (Products and Service : S2) เช่น ประสิทธิภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียน ฯลฯ

1.3 บุคลากร (Man : M1) เช่น จำนวนบุคลากรมีความเพียงพอกับการดำเนินงานตรงตามวิชาเอกที่สอน และคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ฯลฯ

1.4 ประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2) เช่น ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินการระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ฯลฯ

1.5 วัสดุทรัพยากร (Material : M3) เช่น ความเพียงพอและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษา การบำรุง ดูแลรักษาฯลฯ

1.6 การบริหารจัดการ (Management : M4) เช่น การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพ ฯลฯ

2. การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายนอกสถานศึกษา เป็นการประเมินสภาพภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบหาข้อมูลหรือโอกาส (Opportunity) ในการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการตรวจสอบภาวะคุกคาม (Threats) หรือข้อจำกัด (Constraint) ซึ่งนับได้ว่าสภาพภายนอกสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมได้หรือควบคุมได้ในระยะสั้น ๆ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่าง ๆ ตามหลักการวิเคราะห์ (STEP) ดังนี้

2.1 ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural Factors : S) เช่น ประชากรในเขตพื้นที่บริการระบบการศึกษา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน แนวโน้มทางสังคม การสื่อสาร อาชีพและปัญหาสังคมฯลฯ

2.2 ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T) เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การผลิตเครื่องจักรกล เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีอยู่เดิม หรือพัฒนาขึ้นใหม่แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นฯลฯ

2.3 ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E) เช่น รายได้ของผู้ปกครอง ภาวะทางการเงินอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย การลงทุนต่าง ๆ ฯลฯ

2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P) เช่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด การแทรกแซงทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ฯลฯ ทั้งนี้ ปัจจัยทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการบริหารจัดการของสถานศึกษามากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษานั้น อาทิ ปัจจัยสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยการเมืองและกฎหมาย จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษามากกว่าด้านอื่น ๆ เพราะสถานศึกษาอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบแบบแผน ตลอดจนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาด้านการศึกษารัฐบาลและต้นสังกัด

2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.7.1 การสัมภาษณ์

พีระพงษ์ เครื่องสนุก (2558, ออนไลน์) ให้ความหมายการสัมภาษณ์ คือ การสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งแตกต่างจากการสนทนาโดยทั่วไป เพราะการสัมภาษณ์จะต้องมีจุดมุ่งหมาย ต้องเตรียมคำถามและติดต่อกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยมีกาหนดเวลาที่แน่นอน

การสัมภาษณ์มีจุดมุ่งหมายทานองเดียวกับการใช้แบบสอบถาม จึงมีผู้เรียกการสัมภาษณ์ว่าเป็นแบบสอบถามปากเปล่า (Oral Questionnaire) แต่มีความแตกต่างกันตรงวิธีการ กล่าวคือ การสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์เป็นฝ่ายซักถามโดยการพูด ผู้ตอบก็ตอบโดยการพูดแล้วผู้สัมภาษณ์เป็นฝ่ายบันทึกคาตอบส่วนการใช้แบบสอบถาม ผู้ตอบ ตอบโดยการเขียนคาตอบลงในแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบไม่มีคำถามแน่นอน (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีกำหนดคำถามที่แน่นอนตายตัว หรือหากมีการกำหนดไว้บ้างก็เป็นคำถามประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ก็ไม่จำเป็นต้องใช้คำถามเหมือนกัน การเรียงลำดับคำถามก็ไม่ต้องเหมือนกัน ผู้ถามสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับสถานการณ์และผู้ตอบ เป็นการสัมภาษณ์ที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้าง ผู้ถามมีอิสระในการถามเพื่อให้ได้คาตอบตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อมูลที่ได้รับไม่นิยมเอามาเปรียบเทียบกัน ไม่ได้มุ่งเอามาพิสูจน์สมมุติฐาน

2. การสัมภาษณ์แบบมีคำถามที่แน่นอน (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้า และในการสัมภาษณ์ผู้ตอบแต่ละคนจะต้องได้รับการถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกันด้วย ดังนั้น การสัมภาษณ์แบบนี้จำเป็นต้องใช้แบบสัมภาษณ์ ที่จัดเตรียมไว้ก่อนการสัมภาษณ์แบบมีคำถามแน่นอนช่วยให้ผู้ถาม ถามตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

1) วิธีสร้างแบบสัมภาษณ์ การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนน้อยกว่าประเภทอื่น เพราะมักเป็นคำถามกว้าง ๆ ให้ผู้ตอบตอบโดยอิสระ และได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากที่สุด ซึ่งมี 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ ตัวแปร หรือประเด็นสำคัญที่ต้องการทราบข้อมูล

1.2 สร้างข้อคำถาม ให้สัมพันธ์กับประเด็นหรือคาสำคัญที่ต้องการทราบข้อมูล โดยยึดหลักดังนี้

- ไม่ใช้คำถามที่เป็นการชี้นำให้เกิดคาตอบที่ต้องการ
- ไม่ใช้คำถามที่ทำให้ผู้ตอบรู้สึกต่อต้าน หรือทำให้เกิดอคติในการตอบข้อมูล
- ไม่ใช้คำถามที่เป็นความขัดแย้งค่านิยมของสังคม เพราะผู้ตอบ จะตอบตามค่านิยมทำให้ไม่ได้รับความจริง

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบข้อคำถามไปตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบความตรงทดลองใช้กับผู้ที่มีลักษณะใกล้เคียง

2) การนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้

2.1 ใช้กับแบบรายบุคคล (One-On-One Interview)

2.2 ใช้กับแบบลุ่ม (Group Interview)

2.3 ใช้กับแบบคณะกรรมการ (Board Interview)

2.4 ใช้กับแบบกดดัน (Stress Interview)

3) ข้อดีและข้อเสีย

3.1 ข้อดี

- สามารถใช้ได้กับผู้ที่มีปัญหาในการอ่านหรือการเขียน
- ทำให้ได้ข้อมูลโดยตรงจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
- ได้ข้อมูลที่ไม่สามารถเขียนตอบโดยตรง

- ระหว่างการสัมภาษณ์ สามารถสังเกตความจริงใจในการตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์จากกิริยาท่าทางได้

- ระหว่างการสัมภาษณ์ ตรวจสอบคำตอบได้และสามารถหาข้อมูลได้ลึกขึ้น เมื่อเกิดข้อสงสัยในคำตอบ

3.2 ข้อเสีย

- มักสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย แรงงาน และเวลา

- เป็นปัญหายุ่งยากในการขจัดความลำเอียงของผู้สัมภาษณ์

- อาจได้ข้อมูลที่ต้องไม่ครบถ้วน เพราะผู้สัมภาษณ์และ/หรือผู้ถูกสัมภาษณ์อาจมีความเครียดกระวนกระวายใจ ลืมถามคำถามบางคำถามไป

- ถ้าใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคน การควบคุมให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันย่อมทำได้ยาก

- ที่ตั้งหรือที่อยู่ของผู้ถูกสัมภาษณ์มักจะอยู่กระจัดกระจาย การคมนาคมไปมาไม่สะดวก และภาษาพูดอาจแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อการสัมภาษณ์ อาจจะทาให้โครงการวิจัยต้องล่าช้าหรือล้มเหลวลงไปได้

4) หลักเกณฑ์ในการสัมภาษณ์

4.1 ผู้สัมภาษณ์ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าต้องการรู้สิ่งใดจากผู้ถูกสัมภาษณ์

4.2 ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมคำถามหรือคำสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้า

4.3 ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างความเป็นกันเอง โดยการยิ้มแย้มแจ่มใส แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์

4.4 ผู้สัมภาษณ์ควรรู้เรื่องที่ตนเองจะสัมภาษณ์เป็นอย่างดี เพื่อช่วยในการสรุปผลและช่วยในการตั้งคาถามเสริมระหว่างที่สัมภาษณ์

4.5 ต้องมีการจดบันทึกผลการสัมภาษณ์อย่างรวดเร็วเพื่อไม่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์หวาดระแวง

5) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเริ่มสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรคำนึงถึงเทคนิคที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้สัมภาษณ์จะต้องแนะนำตนเอง บอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งพยายามชี้แนะให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เห็นว่า เขามีส่วนสำคัญมากในการที่จะทำให้งานเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างสมบูรณ์ และจะต้องชี้แจงแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วยว่า ข้อมูลครั้งนี้ถือเป็นความลับและถ้าจะบันทึกเทปต้องแจ้งแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ทราบก่อนด้วย

1.2 พยายามสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพที่ดีในการสัมภาษณ์ โดยใช้เวลาเล็กน้อยสนทนาเรื่องที่ผู้ถูกสัมภาษณ์สนใจทั่ว ๆ ไปก่อน เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความคุ้นเคย มีความรู้สึกเป็นมิตรและไว้วางใจผู้สัมภาษณ์

2. ขั้นสัมภาษณ์เนื้อหา ผู้สัมภาษณ์ควรคำนึงถึงเทคนิค ดังต่อไปนี้

2.1 คำถามควรสั้นกะทัดรัด และปล่อยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์พูดอย่างเสรีเพื่อที่เขาจะได้รู้สึกว่าเขามีอิสระที่จะพูดตามที่เขาคิด

2.2 อย่าวิพากษ์วิจารณ์ หรือสั่งสอนผู้ให้สัมภาษณ์ เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลหรือมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับที่สังคมยอมรับ

2.3 อย่าใช้คำถามที่เป็นการชี้แนะคำตอบ

2.4 ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ไม่ควรจะเร่งรัด หรือคาดคั้นคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์

2.5 ในกรณีที่ผู้สัมภาษณ์ยังไม่ได้คำตอบที่ชัดเจนหรือเป็นที่พอใจ ถ้ายังไม่คุ้นเคยกันนัก อาจจะผ่านไปก่อน เมื่อจบการสัมภาษณ์แล้วค่อยย้อนกลับมาถามใหม่ โดยกล่าวในเชิงทบทวนคำตอบแบบสุภาพ

3. ขั้นยุติการสัมภาษณ์ ควรกล่าวคำขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสัมภาษณ์

6) การจดบันทึกคำตอบในแบบสัมภาษณ์ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ต้องจดบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์แล้ว เพื่อกันลืมหรือสับสน

2. รายละเอียดที่จะบันทึก ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ที่อยู่ วันที่สัมภาษณ์ ผลการสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย เรื่องที่สัมภาษณ์ คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อปัญหาข้อสังเกตที่ได้ในขณะสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ สรุปข้อเสนอแนะและสรุปผลการสัมภาษณ์

3. ควรบันทึกแต่เนื้อหาสาระเท่านั้น ไม่ควรใส่ความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์เพราะอาจก่อให้เกิดความเอนเอียงได้

4. ถ้าไม่ได้คำตอบในการสัมภาษณ์ในคำถามใด ผู้สัมภาษณ์ควรจะบันทึกเหตุผลไว้ด้วย

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2564, หน้า 1-3) ให้ความหมายว่า การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์ และผู้ให้ข้อมูล ฐานะผู้ให้สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจากความรู้และประสบการณ์ตรงของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์

รูปแบบการสัมภาษณ์

1) สัมภาษณ์ทั่วไป (General Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน เช่น อายุ รายได้ ความต้องการส่วนบุคคลในการดำรงชีวิต เป็นต้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นการพูดคุยสนทนาเพื่อจุดประกายแนวคิดและค้นหา ความสำคัญที่แท้จริงของการวิจัย การสัมภาษณ์ทั่วไปจึงอยู่ในกระบวนการเริ่มต้นของการทำวิจัย หรือต้องการศึกษาภาระงาน และสมรรถนะที่จำเป็น โดยวิธีการสัมภาษณ์ในงาน (Behavioral Event Interview)

2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) เป็นการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการถามเจาะลึกเพื่อต้องการได้ข้อมูล ที่อยู่ในตัวผู้ให้สัมภาษณ์อย่างละเอียด ถี่ถ้วน การถามนอกจากจะขอให้อธิบายความแล้ว จะต้องถามถึงเหตุผลด้วยการสัมภาษณ์แบบนี้ จะทำให้ผู้วิจัยได้ความรู้ที่เป็นความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) ประสบการณ์ (Experience) หรือมุมมอง (Viewpoint) รวมทั้ง เจตคติ ความต้องการ ความเชื่อ และความคิดเห็นที่เป็นอุดมคติของผู้ให้สัมภาษณ์

3) การสัมภาษณ์กลุ่มหรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้ให้ สัมภาษณ์ทุกคนมีโอกาสได้รับฟังคาตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มด้วย ผู้ดำเนินการ

สัมภาษณ์กลุ่มจะต้องคอยระวัง ที่จะไม่กระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งหรือโต้แย้งกัน การสัมภาษณ์กลุ่มมักจะทำเพื่อหาฉันทามติหรือเพื่อหาแนวทาง ในการนำมาประกอบการตัดสินใจ การสัมภาษณ์กลุ่มหรือการสนทนากลุ่ม สามารถนามาใช้ได้ในกระบวนการ เช่น ต้องการตกผลึกในการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยสามารถสรุปเป็นผลการสัมภาษณ์ได้ในเวลานั้นด้วยการลงมติเห็นชอบ การสนทนากลุ่มอาจนำมาใช้เพื่อต้องการความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป หรืออาจนำมาใช้เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการวิจัยเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะตามผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการสัมภาษณ์

1) วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นวิธีสัมภาษณ์ที่มีการจัดเตรียมข้อคาถามไว้ เป็นชุดคำถามที่สมบูรณ์ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ และทำการสัมภาษณ์หรือซักถามตามประเด็นข้อคาถาม ที่จัดไว้ แบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเหมาะกับการสัมภาษณ์ทั่วไป

2) วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นวิธีสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ จัดเตรียมประเด็นสัมภาษณ์ไว้แบบกว้าง ๆ สามารถแทรก หรือเพิ่มเติมประเด็นเพื่อซักถามเมื่อต้องการให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเก็บข้อมูลและการรวบรวมรายละเอียด ด้วยการจดบันทึก รายละเอียดทุกคำพูดโดยตรงของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เชิงเนื้อหา ในการสัมภาษณ์จะต้องมีการเก็บข้อมูลอย่างมีระบบด้วยการบันทึกให้ละเอียด ผู้สัมภาษณ์มักจะต้อง อนุญาตในการบันทึกเสียงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามควรมีการแสดงจรรยาบรรณ (Code of Ethics) เช่น การปกปิดข้อมูลและชื่อผู้ให้ข้อมูลเป็นความลับ เป็นต้น และเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกผ่อนคลายควรให้สิทธิ์ในการปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกข้อมูลได้

สรุปได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสนทนามีวิธีการสัมภาษณ์ 2 รูปแบบ คือ แบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง

2.7.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1) ความหมายของการสนทนากลุ่ม

สร ปิ่นอักษรสกุล (2551, ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า การสนทนากลุ่ม เป็นการศึกษาเพื่อนร่วมงาน และพนักงานในองค์กร และสามารถทำให้ผู้ที่เข้าร่วมสนทนาเปิดเผยความในใจของตนเองออกมามากที่สุด หากผู้ดำเนินการมีประสบการณ์และมีเทคนิคที่ดี นอกจากนั้นการสนทนากลุ่มยังเป็นวิธีหนึ่งที่ประหยัดเงินและเวลา แต่ต้องมีการวางแผนเตรียมการอย่างเหมาะสม ระหว่างการสนทนา ผู้ดำเนินการจะเป็นผู้คอยจุดประเด็นการสนทนาตามที่ได้เตรียมการไว้แล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็นด้วยตลอดเวลา และจะต้องสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองก่อนการเริ่มสนทนาทุกครั้ง

กรแก้ว จันทภาษา (2550, ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า การสนทนากลุ่ม หมายถึงการสัมภาษณ์ในรูปแบบหนึ่งที่รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้คอยจุดประเด็นการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดย

มีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6 - 10 คน ซึ่งเลือกมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้

ชื่นสุมล บุนนาค (2558, หน้า 100) กล่าวไว้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คือ รูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทหนึ่งของการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญคือ ต้องการรู้ข้อเท็จจริงระหว่างกลุ่มในเรื่องที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ทราบถึงประสบการณ์ รสนิยม ความเชื่อ ความรู้ และการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มของผู้ร่วมสนทนา โดยใช้วิธีการกระตุ้นให้เกิดทัศนะ และความคิดเห็นที่หลากหลายจากผู้ดำเนินการสนทนาภายในเวลาที่กำหนด ดังนั้น การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จึงต้องใช้ผู้ดำเนินการสนทนาที่มีความชำนาญสูง เพื่อจะทำหน้าที่แนะนำเรื่องที่จะพูดคุยและคอยกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ตอบโต้เพื่อแสดงความรู้สึกที่แท้จริง หรือความต้องการ หรือความรู้สึกส่วนลึกที่ซ่อนอยู่ภายในออกมา

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทหนึ่ง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล และผู้ดำเนินการสนทนา ซึ่งผู้ดำเนินการสนทนาจะเป็นผู้ที่มีความชำนาญที่คอยจุดประเด็นการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนั้น ๆ อย่างแท้จริง

2) ขั้นตอนและการดำเนินการสนทนากลุ่ม

สร ปิ่นอักษรสกุล (2551, ออนไลน์) กล่าวถึงวิธีการดำเนินการสนทนากลุ่มไว้ดังนี้

1. มีผู้ดำเนินการหนึ่งคน และผู้ช่วยผู้ดำเนินการ (ผู้คอยจดบันทึก-สรุปผล) อีกหนึ่งคน รวมสองคน

2. มีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ๆ ละประมาณ 10-12 คน โดยนั่งล้อมรอบผู้ดำเนินการและผู้ช่วยผู้ดำเนินการ

3. ผู้ดำเนินการควรจดประเด็นการพูดคุยไว้ เพื่อกันลืมระหว่างการสนทนา

4. ควรสร้างบรรยากาศก่อนการสนทนาให้เกิดความเป็นกันเองให้มากที่สุด โดยเริ่มการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการก่อน

5. ผู้ดำเนินการจะต้องจำชื่อผู้ร่วมสนทนาให้ได้ทุกคน ถ้าเกรงว่าจะจำไม่ได้ให้ใช้วิธีจดชื่อไว้ในสมุดบันทึกตามตำแหน่งที่คนนั้น ๆ นั่งอยู่

6. เริ่มการสนทนาโดยพูดเรื่องที่ใกล้ตัวของผู้ร่วมสนทนาก่อน

7. พยายามให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนได้มีส่วนในการออกความคิดเห็นและได้พูดมากที่สุดอย่างทั่วถึง (เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งของผู้ดำเนินการที่มีประสบการณ์การทำสนทนากลุ่มย่อยมาก่อน)

8. ระยะเวลาการสนทนาประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ (ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป)

9. สถานที่สนทนาไม่ควรมีเสียงรบกวนมากนัก อาจใช้ห้องนั่งเล่นหรือห้องรับแขก ถ้ามีสนามหญ้าหรือร่มใต้ต้นไม้นอกอาคารก็ใช้ได้

10. เวลาในการสนทนา ควรเป็นเวลาที่ผู้ร่วมสนทนาทุกคนว่างจริง ๆ เพื่อทุกคนจะได้อยู่ร่วมสนทนาจนจบ ไม่ลุกออกไปก่อนการสนทนาจะเสร็จสิ้น

11. ผู้ช่วยสามารถช่วยซักถามหรือร่วมสนทนาด้วยได้ โดยเฉพาะบางประเด็นที่ผู้ดำเนินการอาจตกหล่น

12. หลังการสนทนาเสร็จในแต่ละกลุ่มแล้ว ผู้ดำเนินการและผู้ช่วยควรสรุปผลสั้น ๆ และวิเคราะห์ร่วมกัน

กรแก้ว จันทภาษา (2550, ออนไลน์) กล่าวถึงขั้นตอนและการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1.1 กำหนดปัญหาหรือหัวข้อ

1.2 กำหนดกรอบการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.3 กำหนดทีมงาน ประกอบด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้จดบันทึก (Note Taker) และผู้ช่วยทั่วไป (Assistant)

1.4 สร้าง หรือทดสอบแนวคำถาม

1.5 เลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.6 จัดการสนทนากลุ่ม

2. การดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำตนเองและทีมงาน อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและจุดมุ่งหมายในการจัดสนทนากลุ่ม เกริ่นนำด้วยคำถามอุ่นเครื่องเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลาย เป็นกันเอง เมื่อผู้ร่วมสนทนากลุ่มเริ่มมีความคุ้นเคย จึงเริ่มคำถามในการสนทนาที่กำหนดไว้

อรวรรณ ฟังเพราะ และ รสาพร หม้อศรีใจ (2562, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการดำเนินการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

1. เชิญสมาชิกเข้าห้องที่จัดเตรียมไว้ หากเป็นห้องที่ใหญ่และสมาชิกนั่งห่างกัน อาจต้องมีระบบเสียงเข้ามาช่วยให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่นชัดเจน

2. ควรมีป้ายชื่อ (อาจเป็นชื่อจริงหรือชื่อสมมุติก็ได้) สำหรับสมาชิกทุกคน โดยวางป้ายชื่อไว้ด้านหน้าเพื่อให้สามารถเรียกชื่อกันได้

3. เริ่มต้นด้วยการแนะนำตนเองและทีมงาน โดยพิธีกรจะชี้แจงวัตถุประสงค์การสนทนา พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าจะมีการบันทึกเสียงไว้ด้วย

4. สร้างบรรยากาศ สร้างความคุ้นเคย และเริ่มคำถามตามลำดับที่เตรียมไว้

5. เปิดโอกาสให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยพิธีกรต้องคอยกระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความเห็นอย่างทั่วถึง รวมทั้งคอยจำกัดเวลาสำหรับสมาชิกบางรายที่ใช้เวลามากเกินไปในการแสดงความคิดเห็นหรือครอบครองำความคิดผู้อื่น

6. เมื่อได้พูดคุยจนครบประเด็น และถึงเวลาที่ต้องยุติ (ไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง) พิธีกรกล่าวยุติการสนทนา กล่าวขอบคุณ และแจกของที่ระลึกแก่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

สรุปได้ว่า ขั้นตอนและการดำเนินการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1. การเตรียมการจัดสนทนากลุ่ม

1.1 กำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่จะศึกษา

1.2 กำหนดและคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาหรือผู้ให้ข้อมูล

1.3 กำหนดทีมงานหรือบุคลากรในการจัดการสนทนากลุ่ม ควรประกอบด้วยผู้ดำเนินการ ผู้จดบันทึกคำสนทนา และผู้ช่วยทั่วไป

1.4 จัดเตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกเสียง

1.5 กำหนดวัน เวลา สถานที่ในการจัดสนทนากลุ่ม

2. การดำเนินการสนทนากลุ่ม

2.1 ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเริ่มต้นด้วยการสร้างสัมพันธ์กับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยการแนะนำตนเองและให้ผู้เข้าร่วมการสนทนาได้แนะนำตนเองเช่นกัน เพื่อให้รู้จักกันและกันและเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง

2.2 ผู้ดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการสนทนากลุ่ม

2.3 ผู้ดำเนินการเริ่มต้นการสนทนาด้วยคำถามนำเป็นประเด็นการสนทนาในเรื่องทั่ว ๆ ไปทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนาไม่รู้สึกอึดอัด เป็นการสร้างความคุ้นเคยมากขึ้น

2.4 ผู้ดำเนินการนำเข้าสู่คำถามประเด็นหลัก ขอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพูดคุยอภิปรายอย่างอิสระกว้างขวาง

2.5 ผู้ดำเนินการใช้คำถามเพื่อการสรุปการสนทนา และกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน

3) ประเด็นของข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับความนิยม ซึ่งเน้นการสนทนา ถกเถียงอภิปรายของบุคคลที่มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ประเด็นหรือแนวคำถามในการสนทนาที่มีความชัดเจนและการเรียบเรียงลำดับเป็นอย่างดี ดังนี้

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2562, หน้า 25) ได้ให้แนวคำถามหรือประเด็นในการสนทนากลุ่มไว้ว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสนทนากลุ่ม นักวิจัยจำเป็นต้องกำหนดแนวคำถามที่มีความเหมะสมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือคำตอบที่ผู้วิจัยต้องการ โดยแนวคำถามในการสนทนากลุ่มควรประกอบด้วยคำถามใน 3 ลักษณะ คือ คำถามนำ คำถามหลักซึ่งเป็นคำถามที่มุ่งตอบคำถามการวิจัย และคำถามเพื่อสรุป คำถามทั้ง 3 ลักษณะนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. คำถามนำ เป็นคำถามที่จะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเข้าสู่ประเด็นการสนทนา เป็นคำถามเปิดกว้างที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมสนทนารู้สึกผ่อนคลายในช่วงเริ่มต้นสนทนา โดยส่วนใหญ่จะนำไปสู่ประเด็นการวิจัยที่ต้องการคำตอบโดยตรง เช่น เกริ่นนำว่า “วันนี้ เราจะมาคุยกันในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการ DLTV ในโรงเรียน พอกล่าวถึงเรื่องนี้ท่านคิดอย่างไร” หรือ “วันนี้เราจะคุยเรื่องการออกกำลังกาย การออกกำลังที่ท่านชอบที่สุดคืออะไร”

2. คำถามหลัก เป็นคำถามที่สอดคล้องกับคำถามการวิจัย อาจประกอบด้วยคำถามหลัก (Main Questions) และคำถามรอง (Sub Questions) ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เป็นรายละเอียดที่ต้องการขยายคำถามหลักเพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น รวมทั้งคำถามที่จะใช้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ขยายความหรือบอกเล่าบางสิ่งบางอย่างที่มักไม่เปิดเผยง่าย ๆ เป็นการ “ล้วงคำตอบ” เรียกว่า เป็นคำถามแบบตะล่อมกล่อมเกลา (Probe Questions) เช่น “คุณครูสอนโดยใช้ DLTV อย่างไร” “คุณครูเตรียมการอย่างไร” “สิ่งที่ได้ดำเนินการมีสิ่งใดที่ถือว่าเป็นจุดแข็งและสิ่งที่ใดที่เป็นจุดอ่อน” “หากจะต้องปรับปรุงการดำเนินการ คุณครูคิดว่าควรปรับปรุงในด้านใดบ้าง” และ “คุณครูคิดว่าหน่วยงานต้นสังกัดควรเข้ามาสนับสนุนอย่างไร”

3. คำถามเพื่อการสรุป เป็นคำถามที่ผู้วิจัยใช้เพื่อตรวจสอบว่ามีประเด็นที่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มอาจยังไม่มีโอกาสได้กล่าวถึง หรืออยากเติมเต็มข้อมูลที่มีความสำคัญในการสนทนากลุ่ม เช่น “จากที่เราคุยกันมา มีท่านใดที่อยากเสนอประเด็นหรือมุมมองอื่น ๆ อะไรอีกบ้างไหม” หรือ “มีใครอยากเพิ่มเติมเนื้อหาในเรื่องใดอีกบ้างไหม” หรือ “ในเรื่องข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงตามที่เราคุยกันมา มีใครอยากเสนอมุมมองเพิ่มเติมไหม”

Krueger (2002, p.2) ได้อธิบายว่า ประเด็นข้อคำถามควรประกอบด้วย

1. การใช้คำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) เช่น “ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว” หรือ “อะไรที่ท่านคิดแล้วเห็นว่าเหมาะสมที่สุดต่อการดำเนินการในรายการที่นำเสนอ” เป็นต้น

2. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่ให้เลือกเพียงคำตอบที่ถูกหรือผิด (Dichotomous Questions)

3. ใช้การตั้งคำถามว่า “ทำไม” ให้น้อยครั้งจะความเหมาะสมมากกว่า เนื่องจากคุณลักษณะหรือรูปแบบเฉพาะของหัวข้อหรือประเด็นคำถาม ต่างมีอิทธิพลโดยตรงที่พร้อมจะโต้ตอบอย่างทันที ซึ่งอาจทำให้การดำเนินการสนทนากลุ่มปรากฏความคลาดเคลื่อนในสาระสำคัญได้

4. ใช้ประเด็นคำถามที่ก่อให้เกิดการคิดพิจารณา

5. พยายามใช้รูปแบบของหัวข้อคำถามที่หลากหลายใน 5 รูปแบบของคำถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามเปิดประเด็น คำถามนำเข้าสู่ประเด็น คำถามที่ส่งผ่านประเด็น คำถามประเด็นหลัก และคำถามปิดท้าย

6. การใช้คำถามที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เช่น ภาพสะท้อน การยกตัวอย่าง หัวข้อหรือตัวเลือก การใช้มาตราส่วน รูปภาพ เป็นต้น

7. การให้ความใส่ใจต่อการตั้งประเด็นคำถามโดยเรียงลำดับจากเรื่องที่ปรากฏทั่วไปสู่หัวเรื่องเฉพาะ

8. การให้ความระมัดระวังกับคำถามที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญระหว่างการสนทนาควรเก็บไว้สำหรับช่วงท้ายของการตั้งประเด็นคำถาม

9. คำถามส่วนท้ายที่ปรากฏขึ้น เป็นคำถามที่ต้องพิจารณา ซึ่งสะท้อนต่อการอภิปรายที่กำหนดขึ้น นำเสนอผ่านมุมมองหรือความคิดเห็นสำหรับประเด็นการสนทนา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับนักวิจัย

10. คำถามเพื่อการสรุปภายหลัง คำถามที่ควรใช้คือ “ส่วนที่กล่าวสรุปนั้นเพียงพอหรือไม่” โดยปรากฏต่อเนื่องปิดท้าย คือคำถามสุดท้าย ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มจะต้องพิจารณาทบทวนวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และถามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มว่า “มีสิ่งอื่นใดที่ยังไม่ได้กล่าวอีกหรือไม่”

สำหรับการสร้างแนวคำถามในการสนทนากลุ่มนั้น สิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นเรื่องแรก คือ ควรเป็นคำถามที่ตรงกับคำถามการวิจัยหรือสิ่งที่ต้องการคำตอบ และควรเป็นคำถามเปิดที่ง่าย ตรงไปตรงมา เป็นคำถามที่ใช้ในการถามผู้ร่วมสนทนาทุกคน โดยผู้ร่วมสนทนาทุกคนสามารถให้ข้อมูลและบอกความรู้สึกได้ไม่เฉพาะเจาะจงคนใดคนหนึ่ง และในแต่ละคำถามไม่ควรถามหลายประเด็น ควรถามประเด็นเดียว รวมทั้งไม่เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เท่านั้น

นอกจากนั้น ควรเป็นคำถามที่ไม่ทำให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเกิดความรู้สึกอึดอัดที่จะตอบคำถาม และการใช้คำถามควรพิจารณาภาษาให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้ร่วมสนทนาในกลุ่ม ทั้งในด้านความรู้และบริบททางวัฒนธรรมด้วย

2.8 บริบทของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

2.8.1 ประวัติโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

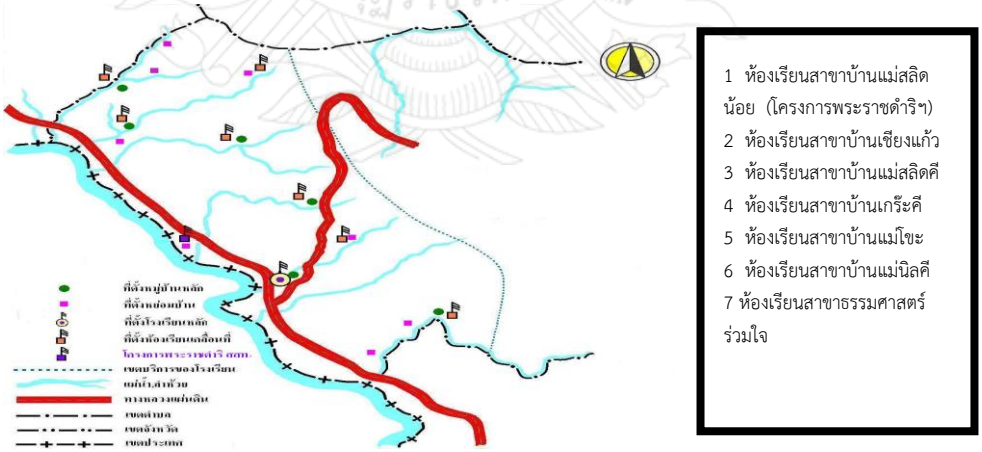
โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 72 หมู่ 2 ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เริ่มก่อตั้งโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2511 โดยนายสุเธียร นิรันดรเกียรติ นายอำเภอท่าสองยางมอบให้ นายจันทร์ เทพประทุม ดำเนินการก่อสร้างชั่วคราว ขนาด 6x10 เมตร เปิดทำการเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2511 โดยมีนักเรียนเริ่มต้นทั้งหมด 24 คน เป็นชาย 18 คน หญิง 6 คน โดยมีนายจันทร์ เทพประทุมเป็นครูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ห่างจากอำเภอท่าสองยาง

2.8.2 ที่ตั้งโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามีเขตบริการทางการศึกษา ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเชียงแก้ว หมู่ที่ 2 บ้านแม่สลิดหลวงและบ้านแม่สลิดคี หมู่ที่ 3 บ้านแม่สลิดน้อยและบ้านเกร๊ะคี หมู่ที่ 5 บ้านแม่โขะ หมู่ที่ 6 บ้านแม่นิลและบ้านแม่นิลคี และหมู่ที่ 7 บ้านห้วยมะโหนก มีอาณาเขตดังนี้

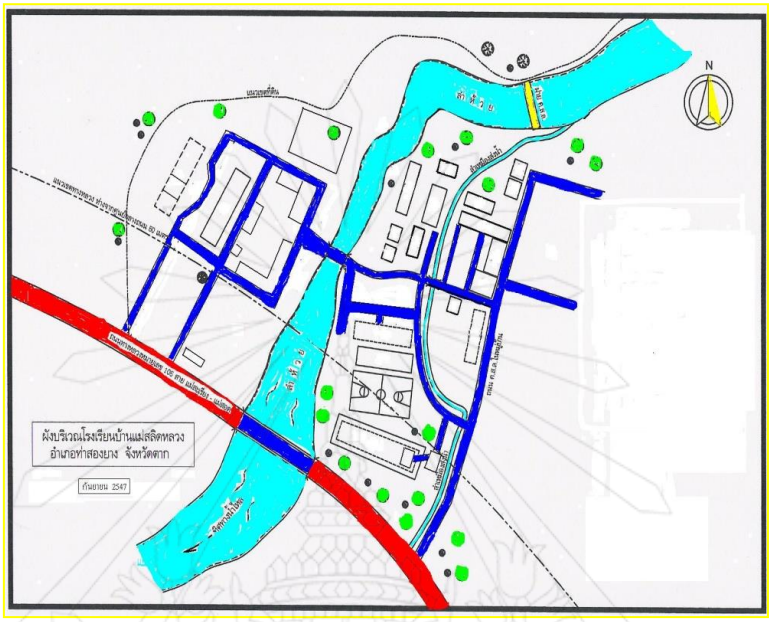
ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลท่าสองยาง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลแม่อุสุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับโรงเรียนบ้านแม่ระเมิง ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า

แผนผังแสดงเขตบริการโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ภาพที่ 2.3 แผนผังแสดงเขตบริการโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

แผนผังโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ภาพที่ 2.4 แผนผังโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

2.8.3 ข้อมูลพื้นฐาน

จำนวนข้าราชการครูทั้งหมด 120 คน ชาย 24 คน หญิง 96 คน มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 4 คน ปริญญาตรี 82 คน ปริญญาโท 11 คน รวมทั้งสิ้น 97 คน

ข้อมูลนักเรียนปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา รวมกับห้องเรียนสาขาปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการทั้งสิ้น 2,605 คน

2.8.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามีสภาพบริบทและสภาพปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากพื้นอื่นพอสรุปได้ ดังนี้

ด้านภูมิศาสตร์

เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยกระจัดกระจายเป็นหย่อมบ้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาทำได้ไม่ทั่วถึง อีกทั้งยังประสบปัญหาการสู้รบ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคระบาดต่าง ๆ มีความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

จากสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศดังกล่าวข้างต้น ทำให้บริเวณใกล้เคียงโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติแม่เมย
2. ม่อนกระทิง

3. ทะเลหมอก, ม่อนกิ่วลม, ม่อนครูบาใส, ม่อนพูนสุดา
4. น้ำตกชาวดอย
5. เส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยแม่สลิดน้อย
6. ศูนย์ฝึกวิชาชีพธรรมาธิปไตย

การคมนาคม

เส้นทางหลัก คือ ทางหลวงหมายเลข 105 (แม่สอด – แม่สะเรียง) ระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางตลอดเส้นทางถึงโรงเรียนหลัก สามารถเดินทางได้สะดวกทุกฤดู แต่การเดินทางไปยังห้องเรียนสาขาที่บางจุด บางช่วงต้องอาศัยการเดินเท้า เนื่องจากสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชัน เส้นทางจึงมีความลาดชันสูงคดเคี้ยวตามไหล่เขาและหุบเขาเหว ในการเดินทางจึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ และระยะเวลาเดินทางมากกว่าพื้นที่ปกติ โดยเฉพาะในฤดูฝนต้องเสี่ยงกับตัวทากจำนวนมาก

การสื่อสาร

นอกจากการคมนาคมที่มีความยากลำบากในบางพื้นที่แล้ว ระบบการติดต่อสื่อสารทั้งวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ รวมทั้งการไปรษณีย์ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จากอุปสรรคทางสภาพภูมิประเทศ รวมทั้งหลายพื้นที่ยังไม่มีระบบไฟฟ้าใช้ ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับห้องเรียนสาขาทำได้ไม่ทั่วถึง การประสานงานล่าช้า

การติดต่อสื่อสารด้วยระบบ IT ยังทำได้ค่อนข้างจำกัดจากสภาพความพร้อมของเครื่องมือในสถานศึกษามีความแตกต่างกันทั้งจำนวนและความทันสมัย นอกจากนี้แล้วภาษาที่แตกต่างกันทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดการศึกษามีมากขึ้นด้วย

ด้านเศรษฐกิจ

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ทำนา ทำไร่เลื่อนลอย หาของป่าขาย และมีอาชีพรับจ้างฐานะยากจน จึงส่งผลให้นักเรียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ยากจน ขาดแคลนปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน เสื้อผ้า อาหารกลางวัน ทำให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก และในบางครั้งนักเรียนต้องขาดเรียนเพื่อไปช่วยผู้ปกครองทำไร่ ทำนา

ด้านสังคม

ประชากรที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวง เป็นชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่ยังนับถือประเพณีดั้งเดิม คือ นับถือผี ในบางครั้งถ้ามีพิธีดังกล่าวนักเรียนจะขาดเรียนเพื่อไปร่วมพิธีทำให้นักเรียนต้องขาดเรียนบ่อยและเป็นระยะเวลาติดต่อกันนานส่วนการนับถือศาสนาของประชากร มีการนับถือทั้งศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามการติดต่อสื่อสาร ชาวบ้านและนักเรียนจะใช้ภาษากะเหรี่ยง ทำให้เป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสื่อสารระหว่างครูกับชาวบ้าน

ด้านสาธารณูปโภค

ระบบไฟฟ้า	ยังมีไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
ระบบประปา	มีไม่ครอบคลุมและที่มีอยู่ไม่สมบูรณ์เป็นเพียงระบบประปาหมู่บ้านเท่านั้น

ระบบโทรศัพท์ ยังไม่ทั่วถึง

ระบบวิทยุสื่อสาร ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

ด้านสุขภาพอนามัย

จากการที่ประชากรตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยกระจัดกระจาย ระบบสาธารณูปโภคและบริการสาธารณสุขยังไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง รวมทั้งมีชายแดนติดต่อกันกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวตลอดแนวและปัญหาการอพยพของผู้ลี้ภัยสงครามและผู้ลักลอบเข้าเมือง ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของประชากรเป็นอย่างมาก โรคระบาดยังคงมีอยู่ เช่น ไข้เลือดออก ไข้มาลาเรีย โรคเท้าช้าง และไข้กาฬหลังแอ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในพื้นที่สูง

ด้านการปกครอง

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาตั้งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สอง มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา จำนวน 6 หมู่บ้าน ได้แก่หมู่ 1 บ้านเชียงแก้ว หมู่ 2 บ้านแม่สลิดหลวง/บ้านแม่สลิดคี หมู่ 3 บ้านเกร๊ะคี/บ้านแม่สลิดน้อย หมู่ 4 บ้านแม่โข๊ะ หมู่ 5 บ้านแม่นิล/บ้านแม่นิลคี หมู่ 6 บ้านห้วยมะโหนก

2.8.5 วิสัยทัศน์

โรงเรียนน่าอยู่ นักเรียนเป็นคนดี สุขภาพดี มีคุณธรรม นำวิชาการ บนพื้นฐานความเป็นไทย ใส่ใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมก้าวไกลสู่อาเซียน

2.8.6 พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึ่งประสงค์ บนพื้นฐานความเป็นไทย
2. ส่งส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา
3. ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีสุขภาพร่างกาย สมบูรณ์แข็งแรง
4. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงามและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนจากทุกฝ่าย เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.8.7 เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึ่งประสงค์ บนพื้นฐานความเป็นไทย
2. นักเรียนมีความรู้ ทักษะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นักเรียนมีสมรรถนะที่สำคัญพร้อมก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน
4. นักเรียนมีสุขภาพร่างกาย สมบูรณ์แข็งแรง
5. นักเรียนมีทักษะอาชีพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
6. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา

7. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

8. โรงเรียนมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

9. ผู้ปกครอง ประชาชนและหน่วยงานอื่นยอมรับและมีความพึงพอใจในโรงเรียน

2.8.8 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับและทุกประเภท

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

2.8.9 จุดเน้น

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออกเขียนได้

3. พัฒนานักเรียนในด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยี

4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความเป็นไทย

5. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดอัตราการออกกลางคัน มีเปอร์เซ็นต์การศึกษาต่อและประกอบอาชีพที่สูง

6. ส่งเสริมการจักการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7. นักเรียน ครูและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

8. โรงเรียนผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก

9. โรงเรียนจัดสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่ 2)

2.8.10 อัตลักษณ์

“ รักการออม ”

2.8.11 เอกลักษณ์

“ แหล่งบ่มเพาะคนดี ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง ”

สรุปได้ว่าโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาตั้งอยู่เลขที่ 72 หมู่ 2 ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เปิดสอนชั้นอนุบาล 2 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 2,605 คน มีครู 120 คน สภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยกระจัดกระจายเป็นหย่อมบ้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาทำได้ไม่ทั่วถึง อีกทั้งยังประสบปัญหาการ สู้รบ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคระบาดต่าง ๆ มีความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ การคมนาคม เส้นทางหลัก คือ ทางหลวงหมายเลข 105 (แม่สอด – แม่สะเรียง) ระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางตลอดเส้นทางถึงโรงเรียนหลัก สามารถเดินทางได้สะดวกทุกฤดู แต่โรงเรียนสาขาเดินทางลำบากในฤดูฝน

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาลี ภักดี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์โดยวิธีโครงงานเพื่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง พัฒนาและจัดทำคู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์โดยวิธีโครงงาน เพื่อการพัฒนาทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน ประชากรได้แก่ ผู้บริหารหรือครู และนักเรียน จำนวน 83 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารหรือครูและนักเรียน จำนวน 8 โรงเรียนจาก 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จังหวัดละ 1 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อย่างง่าย จากโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และผลการประเมินภายในของสถานศึกษาในรอบที่ 1 - รอบที่ 3 ของมาตรฐานที่ 4 ด้านกระบวนการคิดอยู่ในระดับพอใช้ และปรับปรุง รวมทั้งจากผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนโดยวิธีโครงงานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ในการทดลองครั้งนี้แบ่งออกเป็นโรงเรียนในกลุ่มที่ใช้รูปแบบการทดลองจำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนในกลุ่มควบคุมจำนวน 4 โรงเรียน และนักเรียน โรงเรียนละ 10 คน รวม 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสนทนากลุ่มและแบบสอบถามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนรู้และสอบถามนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ได้แก่การหาความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงปกติพหุ โดยการทดสอบ ความเบ้ ความโด่ง และใช้สถิติทดสอบ z-test สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดโดยวิธีโครงงานเพื่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนพบว่าไม่มีรูปแบบที่พัฒนาขึ้นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้ครบทุกคุณลักษณะแต่มีบางรูปแบบเท่านั้นที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรูปแบบที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ ด้านการนำเสนอผลงาน (PRE2) รองลงมาคือ ด้านแนวคิดวางแผนการทำงานโดยบูรณาการองค์ความรู้ (IDEA) ตามลำดับในภาพรวมซึ่งส่งผลต่อด้านทักษะชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (LIFE) และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICTS)ตัวแปรที่ส่งผลในทางลบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้แก่ตัวแปรด้านทักษะการเรียนรู้ (LERN), ทักษะการสื่อสาร (COMM) และทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (THIN)

ไพรภ รัตนชูวงศ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการ ชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย การดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การสอบถามสภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประชากรจำนวน 53 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 12 คน และอาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า 1. พบว่าสภาพการรวมของการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายมี 5 แนวทางคือ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา (S-School Environment) 2) การบริหารจัดการ (A-Administration) 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (T-Teaching Process) 4) การสร้างอัตลักษณ์ ของนักเรียน (I-Identity) และ 5) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (T-Teacher Professional Learning Community)

อุไร ซิรัมย์ (2563) ทำการวิจัยเรื่องเทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดในการประเมินการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้ดีอย่างไร ผู้สอนจำเป็นต้องมีเครื่องมือวัดที่ หลากหลาย ใช้เทคนิคการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อตกลงระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การตั้งคำถาม การสังเกต การบันทึกการเรียนรู้ การประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะเข้าใจถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะที่ผู้สอนต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนเพื่อเป็นเกณฑ์ที่จะ นำมาใช้ในการพิจารณาว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้นั้นผู้สอนควรแจ้งและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนประเมินตนเอง เกิดการเรียนรู้และ ยอมรับที่จะปรับปรุงตนเองในการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ผู้เรียนจะบรรลุเป้าหมายที่สำคัญไม่ได้ หากผู้ที่เกี่ยวข้องสำคัญคือ ผู้สอนไม่นำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

พิมพาพัญ ทองกิ่ง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทครูและแนวทางการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น “ครู” ต้องปรับบทบาทมาเป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อานวยความสะดวกในการเรียนรู้” เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นพบด้วยตนเอง โดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบTeach Less, Learn More และยึดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสาคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูช่วยแนะนาและช่วยออกแบบกิจกรรม การจัดบรรยากาศ

ชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางจิตวิทยา ได้แก่ 1) บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) 2) บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) 3) บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) 4) บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) และ 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) ทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป

ภูมิภควัจธ์ ภูมพงศ์คชศร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 ต่างจากการบริหารจัดการชั้นเรียนในยุคเดิม ที่ เน้นการจัดการเรียนการสอนต้องมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก อยู่ในความสงบ ตั้งใจเรียนเชื่อฟัง เด็กส่วนใหญ่จึงไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง ไม่กล้าที่จะคิดนอกกรอบ ไม่กล้าแสดงออก ทุกอย่างต้อง เชื่อฟังครูผู้สอน แต่การบริหารจัดการชั้นเรียนศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนและการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป จากยุคเดิมมาก เทคโนโลยีที่เข้ามามีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หลายอย่าง การเปลี่ยนแปลงสภาพห้องเรียนการเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ภายในห้องเรียน การพัฒนา ตัวผู้สอนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ต้องเน้นการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการชั้นเรียนจะต้องประกอบด้วย การวางแผน ความคิด และการปฏิบัติพัฒนาตนเองของตัวผู้สอนและผู้เรียนด้วย และการจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนอย่างเป็นระบบ มีหลักการ ใส่ใจต่อตัวผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายบริหาร จัดการชั้นเรียนที่ดี ดังนั้น การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดี จึงเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความเข้าใจตนเองมากขึ้น เพื่อประเมินตนเอง พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิ์ภาพ การจัดการ ห้องเรียนในรูปแบบการเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการจัดการชั้นเรียนที่ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิ์ภาพ เพิ่มมากขึ้น รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน จะต้องทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนให้เห็นถึงการบูรณาการจากทักษะ เครื่องมือ วิธีกาสอน ให้สอดคล้อง กับการบริหารจัดการชั้นเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ปลูกจิตสำนึก ปลูกฝั่งความรู้ความสามารถของครูใน การคิดค้น ค้นหา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน การเพิ่มทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ ต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ไม่เรียนรู้ เฉพาะในห้องเรียน สามารถที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง รวมถึงพัฒนาหลักสูตรเป็น กระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ หลักสูตรที่ดีจะต้องช่วยเพิ่มประสิทธิ์ภาพ และประสิทธิ์ผลทั้งตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาการจัดการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก พบว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่จะบ่งบอกได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่กำลังดำเนินการอยู่มีประสิทธิผลเพียงใด

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development) โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
3.3 ขั้นตอนดำเนินงาน
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.5 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3.8 การนำเสนอข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2565 โดยได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 15 คน รวมจำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	หลักฐาน	ผลที่ได้
1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	ศึกษาเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์ การวิเคราะห์ SWOT	ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน	แผนพัฒนา แผนปฏิบัติงาน ประจำปี รายงานประเมินตนเอง โครงการ กิจกรรม และเอกสารหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	1.ทราบผลการศึกษาวิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา 2.ทราบปัจจัยเพื่อนำมาหารูปแบบทางเลือก
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	นำรูปแบบทางเลือกมายืนยันโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ได้แก่ กลุ่มบริหาร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ทำงานด้านการศึกษาและ/หรือ (2) มีประสบการณ์ทำงานด้านที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ปี	เอกสารการบันทึกการสนทนากลุ่ม	รูปแบบทางเลือกที่ได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	หลักฐาน	ผลที่ได้
3.เพื่อทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	นำรูปแบบทางเลือกไปทำการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	รูปแบบการทดลอง	ผลการทดลอง
4.เพื่อประเมินผลและพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	การประเมินผลและพัฒนารูปแบบ	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้บริหาร ครู โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	แบบประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบ	ผลประเมินผล และพัฒนารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (การศึกษา สำรวจ ข้อมูลพื้นฐาน) Research : R1

1. ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้อง เช่น เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา เช่นแผนพัฒนา แผนปฏิบัติงานประจำปี รายงานประเมินตนเอง โครงการ กิจกรรม และเอกสารหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. สังเกต สำรวจ และสัมภาษณ์ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง

3. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (SWOT) เพื่อให้ทราบปัจจัย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาอุปสรรค จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำมาสร้างรูปแบบทางเลือก

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา สำรวจข้อมูลพื้นฐาน กรอบการศึกษาเอกสาร กรอบการสังเกต กรอบการสัมภาษณ์ และบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (SWOT)

5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และโครงสร้างของคำถามว่าตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร) Development : D1

ในขั้นตอนนี้เป็นการยืนยันการออกแบบการพัฒนา เป็นการนำเสนอผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการ สนทนากลุ่ม (Focus Group Research) เพื่อยืนยันออกแบบการสร้างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมวินัย ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การกำหนดแนวทางการพัฒนา

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Research) เพื่อกำหนดรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สร้างแบบสรุปข้อมูลศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อยันยันรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

1. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกันในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อพัฒนาผลการดำเนินงาน โดยตรง

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ได้แก่ กลุ่มบริหาร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการด้านการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้ (1) ทำงานด้านการศึกษาและ/หรือ (2) มีประสบการณ์ทำงานด้านที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ปี ผลการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญได้ผู้เชี่ยวชาญ 6 คน ซึ่งจำแนกตามความเชี่ยวชาญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้คือ

2.1 กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จำนวน 1 ท่านคือผู้วิจัยเอง ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note – Taker) จำนวน 2 ท่านและผู้บริการทั่วไปจำนวน 1 ท่านรวม 4 ท่าน

2.2 แนวทางการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษา วิเคราะห์สภาพทั่วไป เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างแนวคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกรอบการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ของคำถามขยาย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เป็นการหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำเครื่องมือคือกรอบการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และโครงสร้างของคำถามการสนทนากลุ่มทั้งข้อคำถามการสนทนากลุ่มหลัก และข้อคำถามการสนทนากลุ่มขยาย ว่าตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม

4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเชิญผู้เชี่ยวชาญ ในการขอเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพร้อมทั้งติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาที่บุคลากรผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อขออนุญาตบุคคลดังกล่าว

4.1.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป ของที่ระลึกและคู่มือการสนทนากลุ่ม

4.1.3 ซักซ้อมทำความเข้าใจในหลักการ วิธีการและขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ดำเนินการ ผู้จดบันทึกการสนทนาและผู้บริการทั่วไปมีความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. การดำเนินการสนทนากลุ่ม

5.1 ผู้วิจัยจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อมก่อนผู้เข้าร่วมสนทนาจะเดินทางมาถึง

5.2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเมื่อผู้เข้าร่วมสนทนาเดินทางมาถึงโดยผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดสนทนาทุกคนพยายามพูดคุยและซักถามอย่างเป็นมิตรเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีก่อนเริ่มต้นสนทนา

5.3 เมื่อสนทนาเสร็จสิ้นลงผู้วิจัยแสดงความขอบคุณ ผู้ร่วมสนทนาทุกคน และดูแลอำนวยความสะดวกจนผู้ร่วมสนทนาเดินทางกลับ

6. วิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยดำเนินการทันทีที่การสนทนาสิ้นสุดลง โดยสรุปจากความคิดเห็นของผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จดบันทึก ผู้บริการทั่วไป และจากการสังเกตของผู้วิจัยเพื่อการตรวจสอบข้อมูลและพัฒนากรอบประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

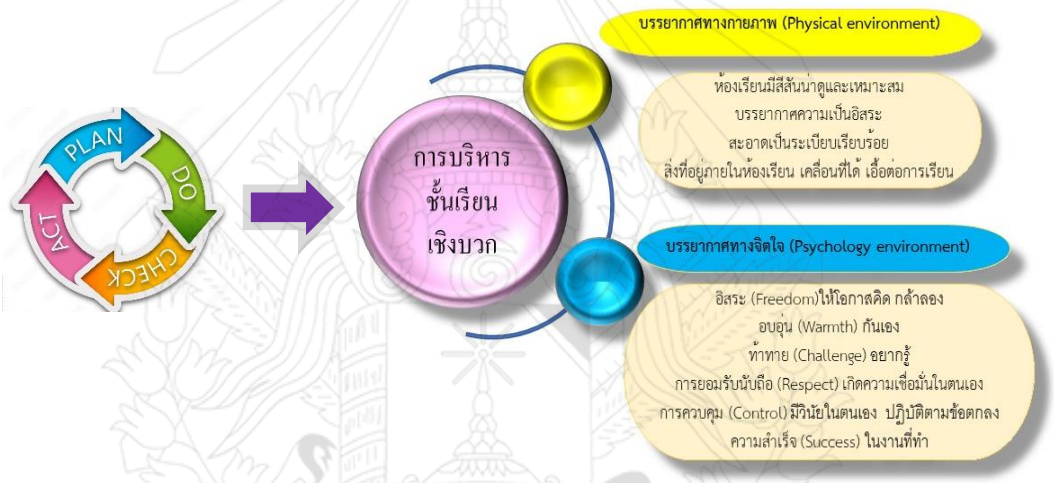
6.2 การเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์อย่างละเอียด

ในการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการถอดรายละเอียดจากเทปบันทึกการสนทนากลุ่มโดยตรวจสอบกับบันทึกการสนทนาที่ผู้จดบันทึกได้จดไว้ ซึ่งการถอดเทปจะถอดรายละเอียดทุกคำพูด และบรรยากาศในการสนทนาลงไปด้วย ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

6.3 วิธีการวิเคราะห์

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารบันทึกการสนทนาของผู้จดบันทึก และเอกสารจากการถอดเทปโดยสรุปใจความจากเอกสารความถี่ของคำและเนื้อหาที่สนใจซึ่งคำนึงถึงสถานการณ์ของสนทนากลุ่ม

รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ภาพที่ 3.1 รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

3.3 ขั้นตอนดำเนินงาน

จากแผนภาพ รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ประกอบด้วยการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA และมีการขับเคลื่อนด้วยองค์ประกอบ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 2 ประเภท (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2558) คือ

1. องค์ประกอบบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)
   1.1 ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.4 สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม ได้

2. องค์ประกอบบรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

2.1 บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) ให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล

2.3 บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) ที่กระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ

2.4 บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง

2.5 บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง

2.6 บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (นำไปใช้จริงและประเมินผลการใช้) Research : R2

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ไปใช้ในสถานการณ์จริงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำแนวทางที่ได้จาการสังเคราะห์ในระยะที่ 2 ไปขออนุญาต และแนะนำแก่ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ ก่อนการใช้รูปแบบ

2. นำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยมีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้คือ

- จัดทำเอกสารลำดับขั้นตอน
- ดำเนินการตามขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน และการพัฒนา (พัฒนา) (Development : D2)

ในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาปรับปรุงผลการประเมินการใช้รูปแบบ โดยการนำรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ประเมินผลการใช้ และนำแบบประเมินความพึงพอใจ ไปประเมินผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ

การประเมินผลการใช้รูปแบบ โดย

1. นำเครื่องมือไปประเมินด้านกระบวนการแก่ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ
2. นำแบบประเมินความพึงพอใจ ไปประเมินแก่ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ

การประเมินผลการดำเนินงาน โดยวิธีการดังนี้

เมื่อนำรูปแบบ โดยการ นำรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ไปใช้ในสถานการณ์จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ได้ทำการประเมินผลความคิดเห็นก่อนและหลังการใช้รูปแบบ และนำแบบประเมินความพึงพอใจไปประเมินผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

1. รายงานผลการประเมินภายในของโรงเรียนผู้รับผิดชอบคณะกรรมการประเมินภายในโรงเรียน

2. รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผู้รับผิดชอบงานวิชาการ งานวัดและประเมินผล

3. ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ผู้รับผิดชอบ ผู้วิจัยการประเมินความพึงพอใจของบุคลากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูล

ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2565 โดยได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 15 คน รวมจำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีการดำเนินการ

1. หลังจากการนำรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ไปใช้ในสถานการณ์จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการแจกแบบประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

2. นำแบบประเมินมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 แบบประเมินความคิดเห็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

3.4.2 แบบประเมินความพึงพอใจของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

3.5 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจของ รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.5.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของความพึงพอใจในการดำเนินงานการนิเทศภายใน

3.5.2 กำหนดให้เป็นแบบประเมินความคิดเห็น /ความพึงพอใจที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

1 หมายถึง มีความคิดเห็น /ความพึงพอใจน้อยที่สุด
2 หมายถึง มีความคิดเห็น /ความพึงพอใจน้อย
3 หมายถึง มีความคิดเห็น /ความพึงพอใจปานกลาง
4 หมายถึง มีความคิดเห็น /ความพึงพอใจมาก
5 หมายถึง มีความคิดเห็น /ความพึงพอใจมากที่สุด

3.5.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยกำหนดประเด็นที่จะสอบถาม แล้วเขียนเป็นข้อคำถาม โดยตั้งประเด็นในการประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

3.5.4 นำแบบประเมินฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบด้านภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะประเมิน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วทำการคัดเลือกข้อที่มีความสอดคล้อง

3.5.5 จัดพิมพ์แบบประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นแบบประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาจากแบบประเมินกระบวนการรูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจของรูปแบบซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่กำหนดค่าออกมาเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับความพึงพอใจ แต่ละช่วง คะแนนและความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 119 - 120) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจมาก
ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจน้อย
ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจมากที่สุด

3.51 -4.50 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ความคิดเห็น /พึงพอใจน้อยที่สุด

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 105)

$$\overline{\mathrm{X}} = \frac{\sum \mathrm{x}}{\mathrm{N}}$$

เมื่อ $\overline{\mathrm{X}}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

1.2 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

$$P = \frac{fx100}{N}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในกรณีข้อมูลไม่ได้มีการแจกแจงความถี่สามารถหาได้จากสูตร

$$\mathrm{S.D.} = \sqrt{\frac{(x-\bar{x})^2}{\mathrm{n}-1}}$$

เมื่อ S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x คือ ข้อมูล (ตัวที่ 1,2,3...,n)

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.4. สถิติวิเคราะห์ T-Dependent pair sampling

1.4.1 ศึกษากลุ่มเดียววัดสองครั้ง (One-Group Pretest-Posttest Design)

$$T_1 \times T_2$$

เมื่อ T_1 คือ ค่าของตัวแปรตามที่วัดก่อนการทดลอง

X คือ สิ่งทดลอง นวัตกรรม

T_2 คือ ค่าของตัวแปรตามที่วัดหลังจากการทดลอง

1.4.2 ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ของรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบ คำนวณโดยใช้กลุ่มเป้าหมายมีความสัมพันธ์กัน (t-test Dependent) โดยใช้สูตรดังนี้ (Ferguson, 1976, p.167)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D คือ ผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n คือ กลุ่มเป้าหมายหรือจำนวนคู่คะแนน

3.8 การนำเสนอข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ แบบบรรยายพรรณนาขยายความตามแนวคิดและข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ การนำเสนอรายงานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วนประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการวิจัยได้ทำเป็นบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยต่อไป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา เป็นรูปแบบวิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผลการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษา วิเคราะห์ สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

4.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

4.3 ผลการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

4.4 ผลการประเมินผลและพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

4.1 ผลการศึกษา วิเคราะห์ สภาพการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร

จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (2562-2564) หลักสูตรสถานศึกษา (2563) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2563 - 2565) แผนปฏิบัติการประจำปี (2562-2564) และรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก : ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID –19 ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (2563) ของโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาพบว่า

1. โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามี ปริมาณนักเรียนจำนวนมาก ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนควรชี้แนะข้อปฏิบัติและสอดแทรกให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ รวมถึงด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมตามวัฒนธรรม ประเพณีโรงเรียนส่งเสริมและปลูกจิตสานึกความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียนเพื่อฝึกความรับผิดชอบ การเป็นผู้นำและผู้ตามการยอมรับความคิดเห็น

2. กำหนดแผนพัฒนาครูยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสถานศึกษาให้ครบถ้วนทั้งด้านความรู้ตามหลักสูตร ด้านทักษะชีวิต และด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัย ช่วยให้โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นชุมชนเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนมากยิ่งขึ้นและคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

3. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นมากยิ่งขึ้นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2565 โดยได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการจัดประสบการณ์เพื่อการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ระหว่างวันที่ 6-30 มิถุนายน 2566 ณ โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ซึ่งมีหัวข้อกรอบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้การสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างหรือไม่มีการสร้างข้อคำถามที่ต้องการจะเก็บข้อมูลไว้ก่อนหน้า แต่จัดทำไว้เพียงเป็นประเด็นหรือแนวข้อคำถามอย่างคร่าว ๆ ไว้เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ใช้เป็นแนวทางในการพูดคุยหรือซักถามกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ด้วยเหตุนี้ ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนอาจจะได้รับข้อคำถามในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นแตกต่างกัน แต่ทุกคำถามก็ยังคงจะต้องอยู่ภายใต้ประเด็นเดียวกันซึ่งผู้วิจัยต้องการเก็บข้อมูล และผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้ทำหน้าที่จดบันทึกคำตอบทั้งหมดของผู้ถูกสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเองหรือใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วย ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

1) โรงเรียนได้จัดให้มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ อย่างมีส่วนร่วมเพื่อการวางแผน (P : Planning)

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ในด้านการวางแผนนี้โรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ แผนงานหรือโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาที่ชัดเจน โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์อย่างมีส่วนร่วม นอกจากนี้ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมจัดอบรมให้ความรู้ในการจัดการชั้นเรียนโดยเชิญวิทยากรภายนอก และครูที่มีจบตรงสาขาและครูที่มีประสบการณ์มาร่วมเป็นวิทยากร ครูผู้สอนทุกมีการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีการกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน แต่ครูยังขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งหลักฐานที่ปรากฏชัดเจน เช่น ครูได้จัดทำการพัฒนาห้องเรียนของตนเองตามความเตยชินหรือเลียนแบบจากแหล่งอื่นมา ผู้บริหารจึงต้องเร่งดำเนินการมอบหมายให้มีการพัฒนาห้องเรียนเชิงบวกเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โรงเรียนมีการให้ครูประจำชั้นนำหลักการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก มาแก้ปัญหาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน...” (สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2566)

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมจัดอบรมให้ความรู้การบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก โดยเชิญวิทยากรภายนอก และครูที่มีประสบการณ์มาร่วมเป็นวิทยากร...” (สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2566)

“...การกำหนดเป้าหมายในการจัดการการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก ที่ชัดเจนมีความสำคัญมากในการวางแผน...” (สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2566)

“...โรงเรียนของเรายังขาดการกำหนดเป้าหมายในการการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวกอย่างมีส่วนร่วมที่ชัดเจนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง...” (สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2566)

2) โรงเรียนมีการดำเนินการปฏิบัติการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (D : Doing)

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ในขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติจัดการเรียนรู้ (A : Action) เป็นขั้นตอนที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยโรงเรียนยังไม่เคยมีความชัดเจนในการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับการนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน ทั้งแนวปฏิบัติที่ดี และที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ หรือการประชุมเปิด-ปิดภาคเรียนในแต่ละครั้ง และยังขาดการกำชับให้ครู นำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งจะทำให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วางไว้เพื่อแก้ปัญหาการการบริหารจัดการห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ยังขาดการส่งเสริมการพัฒนาห้องเรียนเชิงบวก การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าไปค้นคว้าเพิ่มเติมและโรงเรียนยังขาดการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การดำเนินการปฏิบัติการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (D : Doing) เป็นขั้นตอนที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้...” (สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2566)

“...โรงเรียนยังไม่เคยมีความชัดเจนในการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับการนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน ทั้งแนวปฏิบัติที่ดี และที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ในการ บริหารห้องเรียนเชิงบวก หรือการประชุมเปิด-ปิดภาคเรียนในแต่ละครั้ง...” (สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2566)

“...ครูประจำชั้นยังขาดการออกแบบบริหารห้องเรียนเชิงบวก...” (สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2566)

“...ครูยังไม่ได้มีการบริหารห้องเรียนเชิงบวก ที่ชัดเจน...” (สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2566)

“...ครูยังขาดการส่งเสริมการบริหารห้องเรียนเชิงบวก การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าไปค้นคว้าเพิ่มเติมเรียนรู้ได้ด้วยตนองได้ แต่ในขณะนี้หนังสือ ตำราในการค้นคว้านักเรียนยังไม่เพียงพอ อีกทั้งผู้บริหารยังได้ไม่ได้มอบหมายให้ครูท่านใดรับผิดชอบอย่างชัดเจน...” (สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2566)

“...โรงเรียนยังขาดการนิเทศ กำกับติดตามอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน...” (สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2566)

3. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผลด้านการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (C : Checking) เพื่อเปรียบเทียบเป้าหมาย หรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ในด้านการประเมินผลด้านการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (C: Checking) เพื่อเปรียบเทียบเป้าหมาย และทบทวนระหว่างการปฏิบัติงานโรงเรียนยังไม่ได้จัดทำแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศติดตามและตรวจสอบห้องเรียนของครูประจำชั้นของครูในทุกสิ้นภาคเรียน หรือสิ้นปีการศึกษาที่ชัดเจน และผู้บริหารไม่ได้ร่วมกับครู ในการปรึกษาหารือ ประเมินผลการบริหารห้องเรียนเชิงบวก ของครูอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนเช่นการนำเกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพตามนโยบาย สพฐ. มาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู มีความเห็นตรงกันว่าในการนิเทศ ติดตามตรวจสอบ การการจัดการเรียนรู้ ไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งโรงเรียนยังต้องปรับปรุงในด้านนี้ และการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ยังไม่มีการสรุปตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนเมื่อสิ้นภาคเรียน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...การประเมินผลด้านการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (C : Checking) เพื่อเปรียบเทียบเป้าหมาย และทบทวนระหว่างการปฏิบัติงานโรงเรียนยังไม่ได้จัดทำแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศติดตามและตรวจสอบห้องเรียนของครูประจำชั้นของครูในทุกสิ้นภาคเรียน หรือสิ้นปีการศึกษาที่ชัดเจน...” (สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2566)

“...ไม่มีแผนการนิเทศ ติดตาม ประเมินห้องเรียนคุณภาพไว้ชัดเจน...” (สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2566)

“...ยอมรับว่าที่ผ่านมาโรงเรียนยังต้องปรับปรุง และในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ทำให้รู้ว่าโรงเรียนยังขาดการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศกำกับติดตามการบริหารห้องเรียนคุณภาพที่ชัดเจน ...” (สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2566)

“...การบริหารห้องเรียนเชิงบวก ของครูอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนเช่นการนำเกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพตามนโยบาย สพฐ. มาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน...” (สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2565)

“...การรายงานผลการการบริหารห้องเรียนเชิงบวก ยังไม่มีการสรุปตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนเมื่อสิ้นภาคเรียน...” (สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2565)

4. โรงเรียนมีการนำผลประเมินมาปรับปรุงพัฒนา (A : Action)

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า โรงเรียนไม่ได้นำประเมินที่ได้จากการสรุปโครงการพัฒนาห้องเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนา/ปรับปรุง ด้านการพัฒนาห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนา ผู้บริหารไม่ได้จัดให้มีการประชุมครูและระดมความคิดเห็นเพื่อทบทวนการบริหารจัดการเรียนรู้ตลอดจนไม่ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา/ปรับปรุง ในการ

ประชุมผู้ปกครองนักเรียน และโรงเรียนไม่ได้นำการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก มาบรรจุในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่ชัดเจน และครูไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก รวมทั้ง ยังไม่ได้หาวิธีการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร ชุมชน ท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมกับชุมชน หรือองค์กรท้องถิ่นหรือหน่วยงานเครือข่ายวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนได้มีมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาด้านการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก ที่ชัดเจน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัยดังนี้

“...โครงการพัฒนาห้องเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก รวมทั้งปัญหาต่างๆ มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนา/ปรับปรุง ด้านการพัฒนาห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาที่ชัดเจน...” (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2566)

“...ครูไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก...” (สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2566)

“...ในส่วนของชุมชนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม และพัฒนา หรือวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญมาช่วยโรงเรียนในการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก.เท่าที่ควร...” (สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2566)

4.1.3 ผลจากการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis)

พบว่าปัจจัยที่เป็น จุดแข็งและโอกาสของการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ประกอบด้วย

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามีการบริหารและการจัดการในภาพรวมอย่างเป็นระบบด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มีการประชุมแบบมีส่วนร่วม ประชุมเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในภาพรวมที่ชัดเจน มีการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับผลการจัดการศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการพัฒนาและนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา

พบว่าจุดอ่อนและอุปสรรคของการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาประกอบด้วย

1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อให้บุคลากรทุกกลุ่มงานได้มีส่วนเกี่ยวข้อง และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ให้เกิดความชัดเจน เพื่อสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรสถานศึกษา ทำให้การนำกลยุทธ์ด้านนี้ไปใช้ไม่เป็นระบบ

2. โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาควรเพิ่มการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความ เข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

3. การจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของครู พบว่าครูผู้สอนยังขาดความรู้ ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ และขาดการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ไม่ถนัด

4. การวางแผนและการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาในระดับสถานศึกษาและระดับห้องเรียนยังไม่เป็นระบบ เช่นการนำเกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพตามนโยบาย สพฐ. มาใช้ เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เครื่องมือประเมินผล แบบรายงาน เป็นต้น

5. การกำหนดมาตราการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกยังไม่ชัดเจน

6. การจัดระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศกำกับติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่ครูประจำชั้น ยังไม่สามารถจัดการการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และตามเกณฑ์มาตราฐาน

7. การจัดระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน การรายงานและการปรับปรุง การการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ยังไม่มีความต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หากลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามีการบริหารและการจัดการในภาพรวมอย่างเป็นระบบด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มีการประชุมแบบมีส่วนร่วมประชุมเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในภาพรวมที่ชัดเจน มีการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับผลการจัดการศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการพัฒนาและนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา	โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยายังขาดการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกที่ชัดเจน

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หากลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT (ต่อ)

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
1. สถานศึกษามีภาคีเครือข่าย จากหน่วยงานภายนอกให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนการศึกษา 2. สถานศึกษา ได้รับความยอมรับจากผู้ปกครอง 3. สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น	1.การสื่อเทคโนโลยี ที่เข้าถึงได้ง่าย ทำให้ดึงดูดความสนใจของนักเรียน ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอน 2. ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการชั้นเรียน 3. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ บนพื้นที่สูง อยู่ห่างไกล ทำให้อยากต่อการติดต่อประสานงาน 4. มีงบประมาณจำกัดต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การศึกษาแหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

จากตารางที่ 4.1 การหากลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT ได้กลยุทธ์มา 4 ด้าน ดังนี้

1. **กลยุทธ์ SO** (เป็นการนำเอาโอกาสมาใช้กับจุดแข็งของโรงเรียน)

1.1 เชิญหน่วยงานภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ และให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

1.2 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อให้มีส่วนร่วม ในกระบวนติดตามการช่วยเหลือนักเรียน และการจัดการเรียนการสอน

1.3 ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย ระหว่าง โรงเรียน ชุมชน วัด หน่วยงานราชการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. **กลยุทธ์ WO** (เป็นการนำโอกาสที่มีมาช่วยปิดจุดอ่อนของโรงเรียน)

2.1 กำหนดนโยบาย ในกระบวนการบริหาร และการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวกสถานศึกษโดยบูรณาการใช้กระบวนการ P D C A แบบมีส่วนร่วม อย่างจริงจังและให้มีความต่อเนื่อง

2.2 กำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตราต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวกของสถานศึกษา ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 จัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของครูโดยการเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้ และการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมวินัย

2.4 วางแผน และ เตรียมการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกในระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียนทำให้เป็นระบบ เช่น การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกที่ชัดเจน

2.5 กำหนดมาตรการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกที่ชัดเจนเป็นระบบ เช่นการนำเกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพตามนโยบาย สพฐ. มาใช้

2.6 จัดระบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศกำกับติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่ครู ให้สามารถการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา

2.7 จัดระบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน การรายงาน และการปรับปรุงการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้มีความต่อเนื่อง

3. กลยุทธ์ ST (เป็นการเอาจุดแข็งมากำจัดภัยคุกคาม)

3.1 ครูให้ความตระหนัก ถึงการใช้การสื่อเทคโนโลยี มาประยุกต์กับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.2 ครูให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.3 สร้างเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน วางแผนในช่องทางการติดต่อประสานงาน

3.4 วางแผนใช้จ่ายงบประมาณ จัดทำโครงการกิจกรรม เพื่อขอเบิกงบประมาณไว้ล่วงหน้าเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก พัฒนาห้องเรียนคุณภาพ

4. กลยุทธ์ WT (ลดความเสี่ยง)

4.1 ครูประยุกต์การใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

4.2 จัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อวางแผนในการใช้การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

สรุปผลการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ปัจจัย

จากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาพบว่า มีการบริหารและการจัดการในภาพรวมอย่างเป็นระบบด้วยวงจรคุณภาพ PDCA แต่ยังขาดปัจจัยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาห้องเรียนคุณภาพโดยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกจากการใช้เกรณฑมาตรฐานห้องเรียนคุณภาพมาประเมิน

4.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ในการสนทนากลุ่ม เมื่อวันศุกร์ที่ 15 เดือน กรกฎาคม พ.ศ.2566 เวลา 08.00น. ถึง 09.00 น. น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนถนอมราษฎ์บำรุง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มละ 2-3 คน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร 2 คน กลุ่มครูและบุคลากร 2 คน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3 คน รวมทั้งหมด 7 คน เพื่อร่วมยืนยันรูปแบบทางเลือก และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาตามประเด็นคำถามในคู่มือการจัดสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ามีแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

4.2.1 จากการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านเกี่ยวกับงานวิจัยชิ้นนี้

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า เห็นด้วยกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

“...เห็นด้วยกับงานวิจัยชิ้นนี้เพราะเป็นการช่วยเหลือครูในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเพื่อสร้างห้องเรียนคุณภาพให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...เห็นด้วยกับงานวิจัยนี้หากขยายการบริหารจัดการห้องเรียนปกติไปสู่ห้องเรียนธรรมชาติด้วยจะเป็นการดี...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...เห็นด้วยกับงานวิจัยนี้เพราะเป็นการบริหารจัดการห้องเรียนที่ให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่มีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ตามทฤษฎี constructionism...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...เห็นด้วยกับงานวิจัยชิ้นนี้แต่ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนเพราะจะเกี่ยวข้องกับงบประมาณ...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment) ห้องเรียนมีสีสันสบายตาน่าดู น่าอยู่ สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

“... ควรมีการใช้กระบวนการเดมมิ่งมาใช้ในการบริหารจัดการห้องเรียนเชิงบวก...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...การสร้างบรรยากาศทางกายภาพของการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู น่าอยู่ สะอาดถูกสุขลักษณะ...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรจัดเตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง*ตามทฤษฎี constructionvism...”* (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรมีการกำหนดข้อตกลงการใช้ห้องเรียนไว้ให้ชัดเจน...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรมีการขยายการบริหารจัดการห้องเรียนปกติไปสู่ห้องเรียนธรรมชาติด้วยจะเป็นการดี ...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรมีการนำเอาเกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพของสพฐ. มาใช้เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทาย ที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยดังนี้

“...บรรยากาศของห้องเรียนเชิงบวกครูต้องฟังความคิดเห็นของนักเรียนเป็นบรรยากาศที่เป็นอิสระให้นักเรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ ให้โอกาสที่จะทำผิดโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือแสดงความคิดเห็น...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ควรกระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมคิดสร้างองค์ความรู้จากสื่อธรรมชาติใกล้ตัว...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระให้มาก...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ครูต้องรู้จักออกแบบการเรียนรู้ให้หลากหลาย...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

“...ครูต้องหมั่นสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบห้องเรียนร่วมกัน อาจใช้สมาธิเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้...” (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2566)

สรุปการยืนยันรูปแบบทางเลือกจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

จากการสังเคราะห์รูปแบบที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (P) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไป ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงต่อตามความเหมาะสม (A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วยห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทายที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

4.3 ผลการทดลองการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีการดำเนินงานรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยแนวคิดวงจรเดมมิ่ง (PDCA)

1. ขั้นวางแผน (Plan)

1.1 กำหนดนโยบาย โดยทำความเข้าใจนโยบายตามแผน หลักสูตร รวมทั้งแนวดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนา โดยให้คณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนด

1.2 จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์สภาพความพร้อมใน การพัฒนา ซึ่งอาจประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการโรงเรียน
- รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกกลุ่มสาระ
- ผู้เกี่ยวข้องที่โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสม

1.3 จัดทำแผนงานพัฒนา โดยมีคณะกรรมการ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญที่จะเป็นผู้สำรวจ วิเคราะห์ ความพร้อม รวบรวมข้อมูลแล้วจัดทำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมวินัยในการเรียน ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

1.4 สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียน และชุมชน โรงเรียนดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ สร้างความเข้าใจกับบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในโรงเรียน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสร้างความ ตระหนักและเห็นความสำคัญมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมวินัยในการเรียน

1.5 ประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อให้ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจตรงกันเกิดความร่วมมือในการสนับสนุน ช่วยเหลือ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

2. ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนา (DO) โรงเรียนมีแนวทางการสร้างพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ได้ดังนี้

2.1 จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ รับผิดชอบการดำเนินการตามความพร้อมที่ได้ ดำเนินการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูล และจัดระบบสารสนเทศ

2.2 สร้างและการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตามสารสนเทศที่มีอยู่ ให้มีประสิทธิภาพจัดระบบการใช้ สำหรับครูและผู้เรียน

2.3 มีรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ดังนี้

1) ขั้นวางแผน (Planning) สร้างวิสัยทัศน์ เป้าหมายร่วมกัน และวางแผนพัฒนาร่วมกัน 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นการนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน ทั้งแนวปฏิบัติที่ดี และที่ไม่สำเร็จ 3) ขั้นสังเกตผลปฏิบัติ (Observation) เป็นการสังเกตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน (AAR : After Action Review) 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) เป็นการใช้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงพัฒนางาน

3. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (CHECK)

โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม และประเมินการพัฒนา บุคลากรครูที่สอนไม่ตรงสาขาวิชา อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาอุปสรรคในระหว่างการดำเนินการ มีการประเมินทบทวนปรับปรุง กระบวนการดำเนินการ ให้เกิดการบุคลากรครูที่สอนไม่ตรงสาขาวิชา ตามแผนหลักและแนวดำเนินการของโรงเรียนกำหนดไว้ตามบริบท ของโรงเรียนเองมีการกำหนดวิธีการ และเครื่องมือ ประเมินผลการดำเนินการ การสร้าง การพัฒนารวมทั้ง วิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลการประเมิน

4. ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนา (ACTION)

การสรุปรายงาน การพัฒนาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆในการพัฒนาบุคลากรครูที่สอนไม่ตรงสาขาวิชา ควรรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเสร็จสิ้นการดำเนินการ เพื่อสรุปเป็นรายงานนำเสนอให้ หน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับและผู้เกี่ยวข้องทราบตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดต่อไป

ผลการทดลองปฏิบัติตามกระบวนการรูปแบบ

การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (P) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไปดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงต่อตามความเหมาะสม (A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกมี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วยห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตามบรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทายที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

4.4 ผลการประเมินผลและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

การประเมินความคิดเห็นก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบ โดยผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2565 โดยได้ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 15 คน รวมจำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชั้นเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)

ข้อที่ 1 ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม		**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง	ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม	17	4.18	.636	16	10.954	.001**
ก่อน	ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม	17	2.41	.507			
	รวม	**17**	**3.29**	**.571**	**16**	**10.954**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.4.1 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางกายภาพเพื่อการสร้างห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .507 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .636 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 10.954 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)

ข้อที่ 2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน	**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน	17	4.47	.624	16	8.246	.001**
ก่อน ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน	17	2.41	.514			
รวม	**17**	**3.44**	**.569**	**16**	**8.246**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางกายภาพเพื่อการสร้างห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .514 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาด้านห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .624 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 8.246 ค่า p-value $< 0.1^{**}$ แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)

ข้อที่ 3 ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ		N	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p-value
หลัง	ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ	17	4.53	.624	16	10.265	.001**
ก่อน	ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ	17	2.47	.514			
รวม		**17**	**3.50**	**.569**	**16**	**10.265**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางกายภาพเพื่อการสร้างห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .514 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .624 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 10.265 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment)

ข้อที่ 4 ห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม	**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง ห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม	17	4.29	.470	16	6.689	.001**
ก่อน ห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม	17	2.88	.697			
รวม	**17**	**3.58**	**.583**	**16**	**6.689**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางกายภาพเพื่อการสร้างห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .697 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านห้องเรียนสามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .470 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 6.689 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

ข้อที่ 1 บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน	**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน	17	4.41	.618	16	12.202	.001**
ก่อน บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน	17	2.18	.529			
รวม	**17**	**3.29**	**.1.14**	**16**	**12.202**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้านบรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .529 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านห้องเรียนบรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .618 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 12.202 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

ข้อที่ 2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า		**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง	บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศ ที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า	17	4.41	.507	16	10.265	.001**
ก่อน	บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า	17	2.35	.702			
	รวม	**17**	**3.38**	**.604**	**16**	**10.265**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้านบรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .702 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาด้านบรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศ ที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .507 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 10.265 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

ข้อที่ 3 บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน	**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน	17	4.06	.429	16	9.200	.001**
ก่อน บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน	17	2.41	.470			
รวม	**17**	**3.23**	**.449**	**16**	**9.200**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้านบรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .470 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาด้านบรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .429 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 9.200 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็น ก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

ข้อที่ 4 บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้	**N**	$\bar{x}$	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้	17	4.41	.618	16	6.685	.001**
ก่อน บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้	17	2.88	.600			
รวม	**17**	**3.64**	**.609**	**16**	**6.685**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้านบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .600 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาด้านบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .618 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 6.685 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็นก่อนใช้ และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

ข้อที่ 5 บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ		**N**	**$\bar{x}$**	**S.D.**	**df**	**t**	**p-value**
หลัง	บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ	17	4.35	.493	16	9.414	.001**
ก่อน	บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ	17	2.94	.556			
	รวม	**17**	**3.23**	**.449**	**16**	**9.414**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้านบรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .556 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาด้านบรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .493 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 9.414ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐานประเมินความคิดเห็น ก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ด้านบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment)

ข้อที่ 6 บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ		N	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p-value
หลัง	บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ	17	4.24	.562	16	10.954	.001**
ก่อน	บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ	17	2.47	.514			
	รวม	**17**	**3.35**	**.538**	**16**	**10.954**	**.001****

N=17

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้านบรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .514 คะแนน หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาด้านบรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .562 คะแนนผลต่างค่า t ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ค่าสถิติ t เท่ากับ 10.954 ค่า p-value < 0.1**แสดงว่าหลังการทดลองคะแนนความคิดเห็นมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4.12 แสดงผลประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. คำแนะนำในขั้นตอนการเรียนการสอนชัดเจนสามารถปฏิบัติได้	4.00	0.00	มาก
2. กิจกรรมชัดเจน เร้าความสนใจ	4.17	.38	มาก
3. แต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม	4.55	.68	มากที่สุด
4. ความยาก ง่าย เหมาะสม	4.25	.86	มาก
5. กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริง	3.83	.57	มาก
6. เข้าใจง่าย	4.00	.95	มาก
7. ทุกขั้นตอนน่าสนใจ	3.50	.67	มาก
8. ผู้บริหาร บุคลากรครูพึงพอใจในวิธีการดำเนินงาน	3.50	.67	มาก
9. มีประโยชน์ต่อบุคลากรครู	3.50	.67	มาก
10. ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์	4.33	.49	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.96**	**0.60**	**มาก**

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.96 (S.D.) เท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพึงพอใจระดับมากที่สุด คือด้านแต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.55 (S.D.) เท่ากับ .68 รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ด้านความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.33 (S.D.) เท่ากับ .49 ด้านความยาก ง่าย เหมาะสม ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.25 (S.D.) เท่ากับ .86 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากัน 3 ด้านได้แก่ ด้านทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนติดตาม ด้านผู้บริหาร บุคลากรครูพึงพอใจในวิธีการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.50 (S.D.) เท่ากับ .67 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ผู้วิจัยขอนำเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาพบว่า มีการบริหารและการจัดการในภาพรวมอย่างเป็นระบบด้วยวงจรคุณภาพ PDCA แต่ยังขาดปัจจัยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาห้องเรียนคุณภาพโดยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกจากการใช้เกณฑมาตรฐานห้องเรียนคุณภาพมาประเมิน

5.1.2 ผลการสังเคราะห์รูปแบบที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (P) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไป ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงต่อตามความเหมาะสม (A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วยห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้

คิด ได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทาย ที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคำตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

5.1.3 การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (P) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไป ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อตามความเหมาะสม (A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วยห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่างๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทาย ที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

5.1.4 การประเมินความคิดเห็นก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบ โดยผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ผลการประเมินค่าเฉลี่ยรวมของรูปแบบ ที่มี 2 กระบวนการ 10 ตัวบ่งชี้ โดยวัดจากความคิดเห็นของการใช้รูปแบบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test Pair Sampling ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์สถิติในการวัดทั้ง 10 ด้าน ทุกด้าน sig มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกข้อแสดงว่า หลังการใช้รูปแบบความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 15 คน รวมจำนวน 17 คน มีความคิดเห็น ว่าการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ในภาพรวมแต่ละด้าน 1.ด้านห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .571 2.ด้านห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็น อิสระของการเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .569

3.ด้านห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .569 4.ด้านห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .583 5.ด้านบรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .1.14 6.ด้านบรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศ ที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า ค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .604 7.ด้านบรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .449 8.ด้านบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .609 9.ด้านบรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .449 10.ด้านบรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .538 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมีค่าสูงสุด ได้แก่ด้านบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .609 รองลงมาด้านห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .583 และด้านที่น้อยที่สุดมีสองด้าน 1.ด้านบรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .449 2.ด้านบรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .449

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ด้านผลการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาพบว่า มีการบริหารและการจัดการในภาพรวมอย่างเป็นระบบด้วยวงจรคุณภาพ PDCA แต่ยังขาดปัจจัยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาห้องเรียนคุณภาพโดยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพ ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย เกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และปัจจัยการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกจากการใช้เกณฑ์มาตรฐานห้องเรียนคุณภาพมาประเมิน ซึ่งจากการศึกษาการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ ข้อมูลพื้นฐานการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา และนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ

ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรคด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย บุญยาทิษฐาน (2553, หน้า 2) และ จิราพร เปี้ยสินธุ (2563, หน้า 143) กล่าวว่าการวิเคราะห์ SWOT Analysis ใช้เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กรต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการทำงานของธุรกิจในปัจจุบัน รวมทั้งสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ในอนาคต ผ่านการวิเคราะห์ปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ Strength (จุดแข็ง), Weakness (จุดอ่อน), Opportunities (โอกาส) และ Threats (ความเสี่ยง) สำหรับพัฒนาความสามารถในการแข่งขันเพื่อหาข้อได้เปรียบในตลาด ตลอดจนใช้ในแง่ของการบริหารเชิงคุณภาพเพื่อกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงาน หากในองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ไว้อยู่แล้ว เพื่อสร้างความสมบูรณ์ในการกำหนดกลยุทธ์มากขึ้น เป็นประโยชน์ในด้านการตลาดหรือการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ไปใช้ในการแข่งขันหรือหาช่องทางอย่างอื่น หรือเพื่อสร้างความเป็นเลิศในองค์กร และใช้ประกอบในแผนธุรกิจหรือในแผนสถานศึกษา

สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการชั้นเรียนของสุพิน บุญชูวงศ์ (2542, หน้า 155) กล่าวว่าการบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นความท้าทายของการเป็นครูมืออาชีพ ความสามารถของครูในการแสดงภาวะผู้นำ ด้วยการที่สามารถจะบริหารชั้นเรียน ทั้งด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การบริหารจัดการบรรยากาศในห้องเรียน การดูแลพฤติกรรมด้านวินัย ให้เกิดความร่วมมือในการเรียนจนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร บรรยากาศการเรียนรู้บรรยากาศในการเรียนรู้หมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจในสิ่งที่เรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนที่น่าสนใจ จูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนนอกจากนั้นยังการบริหารจัดการชั้นเรียนช่วยแก้ปัญหาในการปกครองชั้นเรียนและแก่ปัญหาระเบียบวินัยได้อีกด้วย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจินตนา ณ สงขลา (2555, หน้า 60) กล่าวว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีเป็นสิ่งที่จะเอื้ออำนวยและส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนจึงควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้คือ ด้านพัฒนาการเรียนรู่การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของครูผู้สอนว่าจะสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในลักษณะใดครูผู้สอนจะเป็นผู้มีส่วนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปในภาวะที่พึงประสงค์ได้ ก็ต่อเมื่อครูได้ตระหนักในความสำคัญของการใช้ห้องเรียนให้เป็นสถานที่ปฏิบัติการทดลอง พัฒนาความรู้ความเข้าใจทักษะค่านิยมของผู้เรียน พยายามสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ สนุกสนานกับการเรียน มีชีวิตชีวาในการเรียน มากกว่าที่จะเป็นผู้คอยรับคำสั่งฟังและจดตามเท้านั้น ซึ่งนอกจากจะเป็นบรรยากาศที่ไม่ท้าทายแล้วยังก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่น่าสนใจ และด้านตัวผู้เรียนบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จักตนเอง ด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ เป็นโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติการควบคุมตนเองการมีความสามารถพิจารณาเลือกสรร วิธีการในการแก่ปัญหาอย่างเหมาะสมการที่ครูยอมรับนับถือให้เกียรติผู้เรียนในฐานะบุคคลมีเจตคติที่ดี และมีความจริงใจต่อผู้เรียน

ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนยอมรับนับถือในตัวครูผู้สอนด้วยเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของครูผู้สอนไม่ว่าจะเป็นความเชื่อค่านิยม ปรัชญา อุดมคติของครูที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลและส่งผลต่อผู้เรียนให้แตกต่างกันด้วย เช่น ผู้สอนที่ชอบวางอำนาจก้าวร้าวชอบลงโทษติเตียน วิพากษ์วิจารณ์ผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะเป็นไปในทางลบ และจะนำมาซึ่งความล้มเหลวในการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สอดคล้องงานวิจัยของพิมพาพัญ ทองกิ่ง (2563, หน้า 57) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทครูและแนวทางการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น “ครู” ต้องปรับบทบาทมาเป็น “โค้ช” หรือ“ผู้อานวยความสะดวกในการเรียนรู้” เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นพบด้วยตนเอง โดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบ Teach Less, Learn More และยึดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูช่วยแนะนาและช่วยออกแบบกิจกรรม การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางจิตวิทยา ได้แก่ 1) บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) 2) บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) 3) บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) 4) บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) และ 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) ทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป สอดคล้องกับภูมิภควัจธ์ ภูมพงศ์คชศร (2564, หน้า 591-600) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 ต่างจากการบริหารจัดการชั้นเรียนในยุคเดิม ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนต้องมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก อยู่ในความสงบ ตั้งใจเรียนเชื่อฟัง เด็กส่วนใหญ่จึงไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง ไม่กล้าที่จะคิดนอกกรอบ ไม่กล้าแสดงออก ทุกอย่างต้อง เชื่อฟังครูผู้สอน แต่การบริหารจัดการชั้นเรียนศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนและการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป จากยุคเดิมมาก เทคโนโลยีที่เข้ามามีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หลายอย่าง การเปลี่ยนแปลงสภาพห้องเรียนการเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ภายในห้องเรียน การพัฒนาตัวผู้สอนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ต้องเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการชั้นเรียนจะต้องประกอบด้วย การวางแผน ความคิด และการปฏิบัติพัฒนาตนเองของตัวผู้สอนและผู้เรียนด้วย และการจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนอย่างเป็นระบบ มีหลักการ ใส่ใจต่อตัวผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายบริหาร จัดการชั้นเรียนที่ดี ดังนั้น การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดี จึงเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความเข้าใจตนเองมากขึ้น เพื่อประเมินตนเอง พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิ์ภาพ การจัดการห้องเรียนในรูปแบบการเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการจัดการชั้นเรียนที่ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิ์ภาพเพิ่มมากขึ้น รูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมภายใน จะต้องทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมการ

พัฒนาครูผู้สอนให้เห็นถึงการบูรณาการจากทักษะ เครื่องมือ วิธีกาสอน ให้สอดคล้อง กับการบริหารจัดการชั้นเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ปลูกจิตสำนึก ปลูกฝังความรู้ความสามารถของครูใน การคิดค้นค้นหา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน การเพิ่มทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ ต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ไม่เรียนรู้ เฉพาะในห้องเรียน สามารถที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง รวมถึงพัฒนาหลักสูตรเป็น กระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ หลักสูตรที่ดีจะต้องช่วยเพิ่มประสิทธิ์ภาพ และประสิทธิ์ผลทั้งตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน

ผลการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังมีบางประเด็นไม่มีความสอดคล้องกัน อาจเนื่องมาโรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวง ยังขาดการวางแผนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อย่างมีส่วนร่วมเป็นระบบชัดเจน ครูยังขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการชั้นเรียน รวมทั้งการประเมินผลการใช้ และการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียน ที่ชัดเจน

5.2.2 ผลการสังเคราะห์รูปแบบที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (P) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไป ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงต่อตามความเหมาะสม (A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วยห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทาย ที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคำตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นสอดคล้องกับอรรถพล เชาวน์ประยูร (2549, หน้า 35-36) ได้เสนอแนวคิดด้านคุณภาพที่สำคัญเกี่ยวกับวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ดังนี้ วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือในบางครั้งเรียกว่า วงล้อเดมมิ่ง (Deming Wheel) หรือวงจร P D C A

(Plan-Do-Check-Act Cycle) ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ การวางแผน (Plan) ขั้นตอนแรกเป็นการวางแผน ซึ่งประกอบด้วยการศึกษากระบวนการหรือปัญหาต่าง ๆ การระบุปัญหาและการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงคุณภาพและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฯลฯ การนำแผนไปทดลองปฏิบัติ (Do) ขั้นตอนนี้เป็นการนำแผนซึ่งกำหนดไว้ในขั้นตอนแรกไปทดลองปฏิบัติและวัดผลที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงแผนและวิธีปฏิบัติ ตลอดจนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ การตรวจสอบ (Check) โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามีการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพเดิมมิ่ง (PDCA) แต่ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนอาจเนื่องมาจากผู้เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการร่วมดำเนินงาน การประเมินผล และการนำผลประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์ (2543, หน้า 174) แนวคิดการสร้างรูปแบบเพื่อการวิจัยและพัฒนาของ ที่กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่มีจุดหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติหรือ สิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กร จุดหมายปลายทางที่คาดหวังจึงเป็นการมุ่งให้เกิด การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น แนวคิด พฤติกรรม วิธีปฏิบัติที่คาดว่าจะดีขึ้น จึงมักเกี่ยวข้องกับการทดลอง ตัวอย่างของงานวิจัยและพัฒนา เช่น การพัฒนาหลักสูตรการเรียน ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยอาจจะอยู่ในรูป ของหลักการโครงสร้างและแนวทางของหลักสูตร ชุดฝึกอบรมครู สื่อและชุดการเรียน แนวทางการประเมินและระบบในการบริหารจัดการหลักสูตร สิ่งเหล่านี้ได้มีการทดสอบด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อยืนยันประสิทธิภาพแล้ว จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทสื่อวัสดุ อุปกรณ์ (Material) และผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการหรือกระบวนการ (Process) โดยดำเนินการทดสอบใน สภาพจริงและทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลาย ๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา กลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์การให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.2.3 ผลทดลองรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยามีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (P) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามแผนที่คิดไว้แค่ไหนและท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไปดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงต่อตามความเหมาะสม (A) ในขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มี 2 องค์ประกอบคือต่อไปนี้คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ ประกอบด้วย ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology Environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด

กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทาย ที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับพิมพาพัญ ทองกิ่ง (2563, หน้า 50 - 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทครูและแนวทางการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น “ครู” ต้องปรับบทบาทมาเป็น “โค้ช” หรือ“ผู้อานวยความสะดวกในการเรียนรู้” เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นพบด้วยตนเอง โดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบTeach Less, Learn More และยึดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูช่วยแนะนาและช่วยออกแบบกิจกรรม การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางจิตวิทยา ได้แก่ 1) บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) 2) บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) 3) บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) 4) บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) และ 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) ทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อไปสอดคล้องกับไพรภ รัตนชูวงศ (2563, หน้า 232 - 241) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการ ชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย การดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การสอบถามสภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประชากรจำนวน 53 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) สภาพการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 12 คน และอาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า 1. พบว่าสภาพการรวมของการบริหารจัดการชั้นเรียนในการ

จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายมี 5 แนวทางคือ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา (S-School Environment) 2) การบริหารจัดการ (A-Administration) 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (T-Teaching Process) 4) การสร้างอัตลักษณ์ ของนักเรียน (I-Identity) และ 5) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (T-Teacher Professional Learning Community)

5.2.4 ผลการประเมินความคิดเห็นก่อนและหลังใช้ รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ความคิดเห็นในแต่ละด้านของผู้อำนวยการสถานศึกษา, หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ, ครูผู้สอน รวมจำนวน 17 คน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมีค่าสูงสุดได้แก่ ด้านบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .609 รองลงมาด้านห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .583 และด้านที่น้อยที่สุดมีสองด้าน 1.ด้านบรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) .449 2.ด้านบรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) สอดคล้องกับอุไร ซิรัมย์ (2563, หน้า 193 - 206) ทำการวิจัยเรื่องเทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดในการประเมินการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ได้ สารสนเทศในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนรู้ของผู้สอน เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้ดีอย่างไร ผู้สอนจำเป็นต้องมีเครื่องมือวัดที่ หลากหลาย ใช้เทคนิคการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อตกลงระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การตั้งคำถาม การสังเกต การบันทึกการเรียนรู้ การประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะเข้าใจถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะที่ผู้สอนต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อเป็นเกณฑ์ที่จะ นำมาใช้ในการพิจารณาว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนรู้นั้นผู้สอนควรแจ้งและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนประเมินตนเองเกิดการเรียนรู้และ ยอมรับที่จะปรับปรุงตนเองในการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ผู้เรียนจะบรรลุเป้าหมายที่สำคัญไม่ได้ หากผู้ที่เกี่ยวข้องสำคัญคือ ผู้สอนไม่นำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกไว้อย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรมีกำหนดระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไขในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้เหมาะสม

3) ควรมีการกำกับติดตามผลงานของครูในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

4) ควรสร้างความตระหนักในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้กับครู

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) ในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกให้ประสบผลสำเร็จโรงเรียนควรมีการวางแผน ให้รอบคอบ และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

2) โรงเรียนควรกำกับ นิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผน/โครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตลอดจนนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ของโรงเรียนที่ในทุกระดับชั้นเรียน

2) ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆด้วย ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

บรรณานุกรม

1.ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จินตนา ณ สงขลา. (2555). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การเรียนรู้และผลิตสิ่งพิมพ์ดิจิตอล มหาวิทยาลัยพระนคร.

ทิศนา แขมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์. (2543). *การวิจัยเชิงทดลองทางพฤติกรรมศาสตร์ ในการออกแบบวิจัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรรณี ชูทัย. (2522). *จิตวิทยาการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : วรวุฒิการพิมพ์.

พินิจ มีคำทอง. (2559). *การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษาด้วยเทคนิค SWOT Analysis.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มิยากาวะ. (2550). *เศรษฐมิติเบื้องต้น*. แปลโดย คงศักดิ์ สันติพฤกษวงศ์. กรุงเทพฯ : รู้แจ้ง.

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัญญา วิศาลาภรณ์. (2540). *การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวทางการปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

วีณา นนทพันธาวาทย์. (2549). *การบริหารงานวิจัยในโรงเรียน.* แปลนพริ้นท์ติ้ง.

วีระพล บดีรัฐ. (2543). *PDCA วงจรสู่ความสำเร็จ.* กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด.

สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน (Classroom Management).* กรุงเทพฯ : ทริปเพิล เอด็ดูเคชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ : เซ็นจูรี่.

สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548 ก). *รายงานการวิจัย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของผู้สอน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2548 ข.). *รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเชิงทดลองกระบวนการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สุพิน บุญชูวงศ์. (2542). *กิจกรรมร่วมหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2544). *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

เอกชัย บุญยาทิษฐาน. (2553). *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ.* กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/งานวิจัย

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เน้น การกระจายอำนาจ***.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.

พิมพาพัญ ทองกิ่ง. (2563). *บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

มาลี สืบกระแส. (2552). *การพัฒนารูปแบบองค์กการแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสยาม.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรรถพล เชาวน์ประยูร. (2549) *แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

3) วารสาร

เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*. 12(1), 17-30.

จิราพร เปี้ยสินธุ และคณะ. (2563). กลยุทธ์การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพทุเรียนบ้านบาตูปูเต๊ะ (ธารโต) ในการเพิ่มมูลค่าการตลาดทุเรียนจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสาร AL-NUR*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 15(29), 143-161.

ชาลี ภักดี. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์โดยวิธีโครงงานเพื่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน**.** *วารสารบัณฑิตศาสสน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สาขามนุษย์ศาสร์ และสังคมศาสตร์*. 17(1), 53-66.

ชื่นสุมล บุนนาค. (2558). หลักการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเจาะใจผู้บริโภค The Focus Group Process Towards the Consumer Insights. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยี*. มหานครมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร. 7(2), 100.

ไพรภ รัตนชูวงศ. (2563). แนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 7(27), 232-241.

ภูมิภควัจธ์ ภูมพงศ์คชศร. (2564). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 3(3), 591-600.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2564). การสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรม*. 1(3), 1-3.

อุไร ซิรัมย์. (2563). เทคนิคการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 20(1), 193 – 206.

4) บทความจากเว็บไซต์

กรแก้ว จันทรภาษา. (2550). *การสนทนากลุ่ม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2565. เข้าถึงได้จาก http://home.kku.ac.th.korcha/dis2.html.

สร ปิ่นอักษรสกุล. (2551). *การสนทนากลุ่ม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2565. เข้าถึงได้จาก http://www.tpa.or.th/writer.

พีระพงษ์ เครื่องสนุก. (2558). *แบบสัมภาษณ์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2565. เข้าถึงได้จาก https://www.gotoknow.org/posts/587304.สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2565.

อรวรรณ ฟังเพราะ และรสาพร หม้อศรีใจ. (2562). เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล : การสัมภาษณ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2565. เข้าถึงได้จากhttps://northnfe.blogspot.com/2019/08/ED256212.html.

5) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา. (2565). *รายงานประเมินตนเอง (SAR)*. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล. (2548). *การติดตามปัญหาอุปสรรคการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544.* บันทึก ที่ ศธ 0207/ 2692 ลงวันที่ 19 กันยายน 2548.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546 ก.). *สรุปผลการประชุมวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* 27-28 ตุลาคม 2546 โรงแรมตรัง กรุงเทพฯ. (เอกสารอัดสำเนา).

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546 ข.). *สรุปความเห็นจากการประชุมเสวนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 จุด.* พฤศจิกายน 2546. (เอกสารอัดสำเนา).

สุวิมล ว่องวาณิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย. (2547). *การประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พหุกรณีศึกษา.* เอกสารการประชุมทางวิชาการการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 19 – 20 กรกฎาคม 2547. (เอกสารอัดสำเนา).

2. ภาษาอังกฤษ

Ferguson, G.A. (1976). *Statistical analysis in psychology & education*. (4th ed.). Tokyo : McGraw – Hill Kogakucha.

Good, Carter V. (2005). *Dictionary of Education*. (5th ed.). New York : McGraw-Hill.

Keeves, P. J. (1988). *Model and model building Education Research, methodology and measurement* : An International Handbook. Oxford : Pegamon.

Kittisunthorn, C., (2003). *Standards-based curriculum: The first experience of Thai teachers*. Doctoral Dissertation, Jamia Islamia University, Delhi, India.

Krueger, R. A. (2002), *Designing and Conducting Focus Group Interviews*. University Of Minnesota.

Nutravong, R., (2002). *School-based curriculum decision-making: A study of the Thailand reform experiment.* Doctoral Dissertation, Indiana University, Bloomington. U.S.A.

Willer,D. (1967). *Scientific Sociology:Theory and Method.Eralewood* cliff,N,J.:pentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. ดร.ชาลี ภักดี	อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. นายอนุสรณ์ เสรศาสตร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง จ.ตาก

ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม

ใบลงทะเบียนการเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)
การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
1.	ดร.ชาลี ภักดี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา	
2.	ดร.มนตรี วิชัยวงษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา	
3.	นางเสาวนีย์ ธนสัมปัตติ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	
4.	นายธีรภาพ จันทร์ชุ่ม	ผู้อำนวยการโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม	
5.	นายอนุสรณ์ เสระศาสตร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง	
6.	นางสาวยูริกา สิมะพรม	ครูหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการโรงเรียนบ้านทรายทอง	
7.	นางสาวสุภัสรีญา ไชยการัณย์กุล	ครูแนะแนว โรงเรียนผดุงปัญญา	

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กรอบการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของเอกสารที่ศึกษา .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อผู้วิจัย .....

จาก .....

วัน/เดือน/ปี ที่ศึกษา .....

กรอบการสัมภาษณ์งานวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

****

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการทำสารนิพนธ์ของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ข้อมูลต่างๆที่ศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการ จะไม่มีผลสะท้อนกลับในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้สัมภาษณ์แต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้ให้คำตอบในการตอบแบบสัมภาษณ์อย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง ทั้งนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดียิ่ง

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

ข้อมูลการสัมภาษณ์

1. โรงเรียนได้จัดให้มีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์อย่างมีส่วนร่วมเพื่อการวางแผน (P : Planning)

.....

2. โรงเรียนมีการดำเนินการปฏิบัติการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (D : Doing)

.....

3. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผลด้านการบริหารห้องเรียนเชิงบวก (C : Checking) เพื่อเปรียบเทียบเป้าหมาย หรือไม่

.....

4. โรงเรียนมีการนำผลประเมินมาปรับปรุงพัฒนา (A : Aection)

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกสนทนากลุ่ม (Focus Group)

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

สถานที่.....

---

1. ผู้ร่วมสนทนา

1.1 .....

1.2 .....

1.3 .....

1.4 .....

1.5 .....

1.6 .....

2. หัวข้อการสนทนา

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัยนี้

.....

.....

.....

.....

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา ทางเลือก ดังนี้

2.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางกายภาพ (Physical Environment) ห้องเรียนมีสีสันสบายตาน่าดู น่าอยู่ สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรมได้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัยอย่างไร

.....

.....

.....

2.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology environment) เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้ผู้เรียนเป็นคนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะคิดลองทำสิ่งต่างๆ ไม่ว่าผลที่ได้นั้นจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ก็ตาม บรรยากาศที่เป็นอิสระ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจ รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วยโดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศที่ท้าทาย ที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นอยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคาตอบ บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนรู้ได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการยอมรับนับถือตนเอง บรรยากาศแห่งการควบคุม ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และระเบียบของห้องเรียน และหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น วิจัยขอยกตัวอย่างบทสนทนากลุ่มที่สำคัญประกอบการวิจัย อย่างไร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้จดบันทึก

(นายธีรภัทร์ จำเนียร)

แบบประเมินกระบวนการตามองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
1.บรรยากาศทางกายภาพ (Physical environment)						
1	ห้องเรียนมีสีสันน่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
2	ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สามารถเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท					
3	ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
4	สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน สามารถเคลื่อนที่ได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้อต่อการสอนและการจัดกิจกรรม ได้					
2.บรรยากาศทางจิตวิทยาหรือบรรยากาศทางจิตใจ (Psychology environment)						
5	บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) บรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน การที่ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือ จะทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ รักครู รักโรงเรียน และรักการมาเรียน					
6	บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) บรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วย โดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกตึงเครียด					

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
7	บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) บรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ					
8	บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) บรรยากาศที่ครูรู้สึกว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดความยอมรับนับถือตนเอง					
9	บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ ครูต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียนและฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้สิทธิ หน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต					
10	บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) บรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความ ล้มเหลว					

แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

รายการ	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับความพึงพอใจ**
1.คำแนะนำในขั้นตอนการเรียนการสอนชัดเจนสามารถปฏิบัติได้			
2.กิจกรรมชัดเจน เร้าความสนใจ			
3.แต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม			
4.ความยาก ง่าย เหมาะสม			
5.กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริง			
6.เรียนแล้วสนุก เข้าใจง่าย			
7.ทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนติดตาม			
8.นักเรียนพึงพอใจในวิธีการเรียน			
9.มีประโยชน์ต่อนักเรียน			
10.ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์			
ค่าเฉลี่ยรวม			

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถาม IOC

Descriptives

[DataSet1] C:\Users\Asus\Desktop\ธีภัทธ\วิเคราะห์ข้อมูล\วิเคราะห์IOC.sav

Descriptive Statistics

	N	Mean
ห้องเรียนมีสีสัน	3	.67
บรรยากาศอิสระ	3	1.00
สะอาดเรียบร้อย	3	1.00
เคลื่อนไหวได้อิสระ	3	1.00
ความอบอุ่น	3	1.00
นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือก	3	1.00
บรรยากาศที่ท้าทาย	3	1.00
บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ	3	.67
บรรยากาศแห่งการควบคุม	3	1.00
บรรยากาศแห่งความสำเร็จ	3	1.00
Valid N (listwise)	3	

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบ t-test Pair sampling

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ห้องเรียนมีสีสัน	4.18	17	.636	.154
	ห้องเรียนมีสีสัน	2.41	17	.507	.123
Pair 2	บรรยากาศอิสระ	4.47	17	.624	.151
	บรรยากาศอิสระ	2.47	17	.514	.125
Pair 3	สะอาดเรียบร้อย	4.53	17	.624	.151
	สะอาดเรียบร้อย	2.47	17	.514	.125
Pair 4	เคลื่อนไหวได้อิสระ	4.29	17	.470	.114
	เคลื่อนไหวได้อิสระ	2.88	17	.697	.169
Pair 5	ความอบอุ่น	4.41	17	.618	.150
	ความอบอุ่น	2.18	17	.529	.128
Pair 6	นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือก	4.41	17	.507	.123
	นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือก	2.35	17	.702	.170
Pair 7	บรรยากาศที่ท้าทาย	4.06	17	.429	.104
	บรรยากาศที่ท้าทาย	2.71	17	.470	.114
Pair 8	บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ	4.41	17	.618	.150
	บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ	2.88	17	.600	.146
Pair 9	บรรยากาศแห่งการควบคุม	4.35	17	.493	.119
	บรรยากาศแห่งการควบคุม	2.94	17	.556	.135
Pair 10	บรรยากาศแห่งความสำเร็จ	4.24	17	.562	.136
	บรรยากาศแห่งความสำเร็จ	2.47	17	.514	.125

ผลการวิเคราะห์ความความคิดเห็นก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	ห้องเรียนมีสีสัน - ห้องเรียนมีสีสัน	1.765	.664	.161	1.423	2.106	10.954	16	.000
Pair 2	บรรยากาศอิสระ - บรรยากาศอิสระ	2.000	1.000	.243	1.486	2.514	8.246	16	.000
Pair 3	สะอาดเรียบร้อย - สะอาดเรียบร้อย	2.059	.827	.201	1.634	2.484	10.265	16	.000
Pair 4	เคลื่อนไหวได้อิสระ - เคลื่อนไหวได้อิสระ	1.412	.870	.211	.964	1.859	6.689	16	.000
Pair 5	ความอบอุ่น - ความอบอุ่น	2.235	.903	.219	1.771	2.700	10.202	16	.000
Pair 6	นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือก - นักเรียนมีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจเลือก	2.059	.827	.201	1.634	2.484	10.265	16	.000
Pair 7	บรรยากาศที่ท้าทาย - บรรยากาศที่ท้าทาย	1.353	.606	.147	1.041	1.665	9.200	16	.000
Pair 8	บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ - บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ	1.529	.943	.229	1.044	2.014	6.685	16	.000
Pair 9	บรรยากาศแห่งการควบคุม - บรรยากาศแห่งการควบคุม	1.412	.618	.150	1.094	1.730	9.414	16	.000
Pair 10	บรรยากาศแห่งความสำเร็จ - บรรยากาศแห่งความสำเร็จ	1.765	.664	.161	1.423	2.106	10.954	16	.000

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
T1	17	4.00	0.00
T2	17	4.17	.38
T3	17	4.55	.68
T4	17	4.25	.86
T5	17	3.83	.57
T6	17	4.00	.95
T7	17	3.50	.67
T8	17	3.50	.67
T9	25	3.50	.67
T10	17	4.33	.49
เฉลี่ย		3.96	.60

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๐๓ **วันที่** ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร ดร. ชาลี ภักดี

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเตียด อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๐๔ **วันที่** ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร ดร. มนตรี วิชัยวงษ์

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร,ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเตียด อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๕๓๔

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นางเสาวนีย์ ธนสัมปัตติ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเตียต อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๕๓๕

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นายธีรภาพ จันทร์ชุ่ม ผู้อำนวยการโรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม อ.วังเจ้า จ. ตาก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเดียด อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๕๓๖

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นางสาวสุภัสรีญา ไชยการัณย์กุล ครูแนะแนวโรงเรียนผดุงปัญญา ต.ไม้งาม อ.เมือง จ.ตาก

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเดียด อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๕๓๗

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นายอนุสรณ์ เสระศาสตร์ ผู้ อำนวยการโรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ต.หัวเดียด อ.เมืองตาก จ. ตาก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเดียด อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๕๓๘

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เจริญพร นางสาวยุริกา สิมะพรม ครูหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ โรงเรียนบ้านทรายทอง ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย

ด้วย นายธีรภัทร์ จำเนียร นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๙ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) งานวิทยานิพนธ์ของ นายธีรภัทร์ จำเนียร ในวันเสาร์ ที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ตำบลหัวเดียด อำเภอเมือง จังหวัดตาก ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการวิจัย

ภาพถ่ายการสนทนากลุ่ม

(Focus Group Discussion)

ภาคผนวก ฉ
หนังสือตอบรับการลงตีพิมพ์ในวารสาร

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๕/๐๗๖๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายธีรภัทร์ จำเนียร

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา** ผู้เขียน **นายธีรภัทร์ จำเนียร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พระครูวิทิตศาสนาทร, และดร.ชาลี ภักดี** เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index: TCI) ให้อยู่ในกลุ่ม ๒ (Tier ๒) ตั้งแต่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ นั้น ขณะนี้บทความของท่านได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จำนวน ๓ ท่าน จากหลากหลายสถาบันเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ กองบรรณาธิการจะดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิชญ์ บุญส่ง)
บรรณาธิการวารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โทร. ๐๖๔ ๓๑๓ ๘๗๘๕
โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐
Email: husocjo@gmail.com

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายธีรภัทร์ จำเนียร

วัน เดือน ปีเกิด 20 สิงหาคม 2535

สถานที่เกิด 84/1 หมู่ 2 ตำบลปากทาง
อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร 66000

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 84/1 หมู่ 2 ตำบลปากทาง
อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร 66000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสระหลวงวิทยาคม
อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสระหลวงวิทยาคม
อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

พ.ศ. 2559 ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2560 ครูผู้ฝึกซ้อมนักกีฬาโรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

พ.ศ. 2561 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา
ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

พ.ศ. 2563 ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านแม่สลิดหลวงวิทยา
ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก